DRENTS ARCHIEF

JAARSTUKKEN 2021

VAN COLLECTIE NAAR CONNECTIE

Foto: Het Oorlogsdagboek van Drenthe

INHOUD

1. Inleiding 4
2. Doelstellingen 6
3. Informatiefunctie 8
4. Erfgoedfunctie 12
5. Bestuur en beleid 22
6. Paragrafen 24
7. Jaarrekening 32
   - 7.1 Balans per 31 december 2021 33
   - 7.2 Overzicht van baten en lasten 34
   - 7.3 Resultatenanalyse 2021 35
   - 7.4 Waarderingsgrondslagen 36
   - 7.5 Toelichting op de balansposten 38
   - 7.6 Toelichting overzicht van baten en lasten 42
8. Overige gegevens 46
   - 8.1 Voorstel tot bestemming resultaat over 2021 46
   - 8.2 Verklaring algemeen bestuur 47
   - 8.3 Controleverklaring accountant 48
9. Bijlagen 52

HOOFDSTUK 1

INLEIDING

Foto: Collectie Schroër, Drents Archief

Het Drents Archief is een Regionaal Historisch Centrum (RHC) en vormt een Gemeenschappelijke Regeling (GR) met het Rijk en de gemeente Assen. Onze activiteiten zijn grofweg in twee hoofdtaken onder te verdelen: de informatiefunctie en de erfgoedfunctie. Enerzijds geven wij invulling aan de wettelijke taak om de archieven van onze partners (gemeente Assen en rijksinstellingen in Drenthe) en de provincie Drenthe te beheren en anderzijds vervullen wij een publieke taak om de schatten aan informatie die wij in onze depots bewaren voor een breed publiek toegankelijk te maken.

Het verslagjaar 2021 vormt het eerste jaar van onze strategische visie 2021-2024 *'Van collectie naar connectie',* waarin we het belang van onze collectie als basis van onze organisatie benadrukken. Vanuit onze collectie maken we connectie met onze omgeving; vanuit de collectie volgt de publieksgerichte erfgoedtaak.

Dat deze connectie in het verslagjaar wegens corona vooral weer virtueel (online) en op afstand vorm kreeg, was vervelend maar een gegeven. Met de ervaringen die we in het eerste coronajaar hebben opgedaan, hebben we onze succesformules op gebied van online lezingen, social media, podcasts, etc. weer volop ingezet en doorontwikkeld. De online community op social media en het aantal geïnteresseerden in onze online content groeide daarnaast explosief, mede dankzij het uitgebreide online aanbod van dit jaar met o.a. (opnames van) lezingen, workshops en familieportretten.

In het verslagjaar werd met nadruk gewerkt aan onze informatiefunctie, aan onze collectie. Het kaartendepot werd grondig herzien en met zeshonderd strekkende meter capaciteit uitgebreid. Op digitaal archiefgebied zijn we gestart met ons eigen e-depot, waarin inmiddels de provincie en drie Drentse gemeenten naar volle tevredenheid deelnemen in diverse pilots.

HOOFDSTUK 2

DOELSTELLINGEN

Foto: Het Oorlogsdagboek van Drenthe

De kerndoelen die in onze strategische visie ‘Van collectie naar connectie’ zijn vermeld, vormden in het afgelopen jaar de leidraad voor al onze activiteiten.

Collectiebeheer

- We breiden onze collectie voortdurend uit met waardevol Drents erfgoed om het verhaal van Drenthe in lengte van dagen te kunnen blijven vertellen;
- De verbouwing van ons kaartendepot resulteerde in een ruimtewinst van zeshonderd strekkende meter en biedt ons mogelijkheden om onze groeiende collectie beter te bewaren en ontsluiten;
- Als expert digitaal archiefbeheer onderhouden we nauwe connecties met de provincie Drenthe en Drentse gemeenten om hen te adviseren, begeleiden en toegang te bieden tot het Drentse e-depot.

Publieksbereik

- Op basis van de Archiefwet en onze fysieke en digitale collectie faciliteren we de rechtzoekende burger en (wetenschappelijke) onderzoekers in het beantwoorden van hun vragen. In het verslagjaar gebeurde dit vanwege meerdere lockdowns voor een groot deel telefonisch of via mail en chat.
- Door middel van fysieke en digitale publieksactiviteiten en –evenementen over onze collectie maken we connectie met iedereen die geïnteresseerd is in het Drentse (cultureel) erfgoed. Hoewel we weinig fysieke evenementen konden organiseren wegens corona, waren we ook afgelopen jaar heel zichtbaar via onze socials.

Educatie

- Wij bieden een uitgebreid educatief aanbod aan leerlingen uit het basis- en voortgezet onderwijs. Tussen de lockdowns door konden we gelukkig nog diverse klassen ontvangen en ook online hebben we enkele programma’s kunnen verzorgen, zoals *Het Oorlogsdagboek van Drenthe*.
- Onderwijs aan mbo-, hbo- en universitaire studenten en volwassenen vormt onderdeel van onze educatieve doelstelling. Wegens corona hebben we hier in het verslagjaar weinig mogelijkheden toe gehad.

HOOFDSTUK 3

INFORMATIEFUNCTIE

Door het zorgvuldig bewaren en beschikbaar stellen van overheidsinformatie en andere belangrijke informatiebronnen geven wij invulling aan de wettelijke taak en onze informatiefunctie om de archieven van onze partners te beheren. Binnen onze informatiefunctie vallen de volgende onderdelen.

3.1 Gemeentearchief Assen

De functie van gemeentearchivaris van de gemeente Assen is ondergebracht bij het Drents Archief. In het afgelopen jaar zijn diverse onderzoeksvragen van de afdeling documentaire informatievoorziening (DIV) van de gemeente Assen met betrekking tot de overgebrachte gemeentelijke archiefbestanden in behandeling genomen. Gedurende het jaar vond met regelmaat afstemming hierover plaats met de gemeente, vanwege de maatregelen rond het coronavirus vrijwel uitsluitend digitaal.
De gemeentearchivaris bracht in de vorm van een jaarlijkse rapportage verslag uit aan het college van Burgemeester en Wethouders van Assen over de uitvoering van het archiefbeheer door de gemeentelijke organisatie op grond van de Archiefwet 1995. In 2021 is voor deze rapportage gekozen voor een aangepaste systematiek aan de hand van Kritische Prestatie Indicatoren (KPI). Deze nieuwe opzet maakt het mogelijk om ontwikkelingen binnen de gemeente goed in beeld te houden en permanent te volgen.
De rapportage kan in de nieuwe opzet bovendien eenvoudig door het college van Assen worden gebruikt in het kader van de horizontale verantwoording richting de gemeenteraad en de verticale verantwoording richting Gedeputeerde Staten.

3.2 Rijksarchieven

Het Drents Archief vervult daarnaast de functie van rijksarchiefbewaarplaats in de provincie Drenthe. Als zodanig beheert het Drents Archief de permanent te bewaren archieven van instellingen van de rijksoverheid waarvan het werkterrein zich beperkt tot Drenthe. In 2021 zijn gesprekken met het Kadaster over de overbrenging van ongeveer tweehonderd strekkende meter registers voortgezet. De overbrenging wordt naar verwachting in de eerste helft van 2022 afgerond, waarna de registers in het rijksdepot in Emmen worden geplaatst. Het beheer van de registers en de dienstverlening op deze registers vallen echter onder verantwoordelijkheid van het Drents Archief. In 2021 is een volledige inventarisatie gemaakt van alle Kadasterarchiefbestanden die door het Drents Archief worden beheerd.

In verband met de beperkte depotruimte zijn in 2021 verder geen archieven van rijksoverheidsinstellingen overgebracht naar het Drents Archief. De ervaringen die in de loop van 2022 worden opgedaan met dienstverlening op de Kadasterregisters die in het rijksdepot in Emmen worden geplaatst, bepalen mede of het plaatsen van meer archieven het rijksdepot een werkbare optie is.

3.3 Provinciaal archief

Het Drents Archief beheert op basis van een dienstverleningsovereenkomst de historische archieven van de provincie Drenthe. In 2021 zijn wegens gebrek aan depotruimte en in afwachting van de herinrichting van het kaartendepot geen archieven van de provincie Drenthe overgebracht. In 2021 zijn de provincie Drenthe en het Drents Archief gestart met een meerjarig pilotproject rond de overbrenging van digitale archieven naar een nieuw te ontwikkelen regionaal digitaal depot (e-depot) dat door het Drents Archief wordt beheerd.

3.4 E-depot

Het Drents Archief wil met het e-depot de duurzame toegankelijkheid van digitale archieven van alle Drentse gemeenten, de provincie en andere overheidsorganisaties binnen Drenthe - en uiteindelijk ook van particuliere instellingen - faciliteren.

In het voorjaar werd een aanbesteding uitgevoerd voor een e-depotoplossing. Deze oplossing werd in 2021 geïmplementeerd en er worden pilots uitgevoerd met de gemeenten Borger-Odoorn, Emmen en Meppel en met provincie Drenthe. In vier pilots leren wij gezamenlijk wat er nodig is voor een succesvolle ingebruikname van het e-depot, zowel aan de zijde van de zorgdrager als bij het Drents Archief.

Er vonden regelmatig gesprekken plaats met alle Drentse gemeenten over noodzakelijke voorbereidingen voor aansluiting op een e-depot en over de daadwerkelijke aansluiting bij het Drentse e-depot. Ook organiseerden we twee informatiesessies waar vrijwel alle gemeenten en de provincie aanwezig waren. In de eerste bijeenkomst in februari stond de informatieplattegrond centraal. In de tweede werd een terugkoppeling gegeven over de voortgang van de pilots door de pilotdeelnemers en het Drents Archief. Ook gingen deelnemers na een presentatie en uitwisseling van ervaringen in groepjes aan de slag om hun eigen informatieplattegrond te beoordelen.

In het verslagjaar verzonden wij drie digitale e-depot nieuwsbrieven en werd het e-depot gedeelte van de website van het Drents Archief uitgebreid. Hier is nu meer informatie over onze producten en diensten te vinden. Ook zijn er handige documenten te vinden die archiefvormers helpen met de voorbereidingen voor aansluiting op een e-depot.

3.5 Lagere overheden en erfgoedpartners

Onze ambitie is om een spin in het web te zijn en allianties aan te gaan met partners binnen en buiten de erfgoedsector. Het Drents Archief sloot in 2021 zakelijke overeenkomsten voor archiefbewerking af met de Vereniging van Drentse Gemeenten en Recreatieschap Drenthe. De archieven van deze organisaties worden in de loop van 2022 bij het Drents Archief geplaatst en geïnventariseerd.

Om historisch onderzoek binnen Drenthe samen te brengen en eenvoudiger te ontsluiten, is de ontwikkeling van een 'Drentse Delpher' verder uitgewerkt. Mede op initiatief van de Drents Historische Vereniging is het doel om de tijdschriften van de Drentse historische verenigingen digitaal te ontsluiten via de website *geheugenvandrenthe.nl.* Een informatiesessie voor alle historische verenigingen moest vanwege de coronamaatregelen uitgesteld worden tot 2022.

Na lange tijd niet vertegenwoordigd te zijn geweest, neemt Drenthe eindelijk weer deel aan het Overleg Provinciale Erfgoedinstellingen Nederland (OPEN). In 2021 traden het Drents Archief en het Platform Drentse Musea als gezamenlijk lid toe tot dit netwerk. OPEN verenigt provinciale erfgoedhuizen en stroomlijnt visie en samenwerkingsprojecten op nationale schaal vanuit een regionaal perspectief. Hiermee vormt het samenwerkingsverband de ideale schakel tussen nationaal en regionaal beleid waarbij vrijwel alle erfgoedinstellingen worden bereikt. Namens het Drents Archief zijn ook de historische verenigingen en het Erfgoedberaad vertegenwoordigd in dit netwerk.

3.6 Depotbeheer en acquisitie

In 2021 zijn het persoonlijke archief van schrijver G.A. Robben uit Emmen en het archief van de Doopsgezind Remonstrantse Gemeente Emmen geacquireerd. Daarnaast zijn tientallen contacten gelegd voor mogelijke acquisities die in verband met de beperkende maatregelen rond het coronavirus niet konden worden afgerond. De afronding hiervan zal plaatsvinden in 2022.

In 2021 is daarnaast gestart met de verbouwing van het kaartendepot; deze is grondig herzien en met zeshonderd strekkende meter capaciteit uitgebreid. Dit was nodig om de nog groeiende hoeveelheid archieven die aan de Brink geraadpleegd moeten worden te kunnen bergen.

3.7 Foto- en filmarchief

In 2021 is, mede dankzij de inzet van een tijdelijke medewerker op basis van een beurs via het Mondriaan Fonds, voortgang geboekt met het inventariseren van de fotocollecties. Ongeveer honderd fotocollecties (van de in totaal circa vierhonderd collecties) zijn in ons collectiebeheersysteem MAIS-Flexis opgenomen.

Dankzij de inzet van thuisvrijwilligers werd de beeldbank met bijna twaalfduizend foto's uitgebreid naar 199.427 stuks in totaal eind 2021. Het betreft, naast foto's uit de collectie van fotograaf Sake Elzinga, ook fotocollecties van de Tweede Wereldoorlog en het geïllustreerde tijdschrift Het Noorden in Woord en Beeld met daarin vele mooie opnamen uit de jaren twintig en dertig van de twintigste eeuw.

In verband met wetgeving rond auteursrecht en privacy is een groot deel van onze fotocollecties niet online zichtbaar (wel in onze Digilounge). In 2021 is voortgang geboekt met het uitzoeken van rechten en het opnieuw online zichtbaar maken van foto's. Dit jaar werden 13.000 foto's online zichtbaar gemaakt, wat het totaal eind 2021 brengt op bijna 57.000 foto's die online getoond kunnen worden aan het publiek.

In 2021 leverde het Drents Archief weer veel fotomateriaal aan tal van klanten. In totaal werden circa 2.500 foto's verstrekt en gebruikt voor tentoonstellingen (bijvoorbeeld het Cuby & Blizzards-museum te Grolloo), bij restauraties van monumentale gebouwen, voor audiovisuele producties (bijvoorbeeld Kamp Schattenberg) en in vele publicaties zoals tijdschriften van historische verenigingen en de Nieuwe Drentse Volksalmanak.

Bijzondere film acquisities

- Super-8 films uit de jaren 70 van de vrouwelijke filmmaker mevrouw Van der Kloo (opnamen te Gees);
- 8mm film van Henk Jans over Pipo de Clown in Assen in 1964;
- Unieke filmbeelden uit de jaren 30 en 40 van de Asser familie Stuart;
- 8mm films over de TT in de jaren 1976 t/m 1979.

Bijzondere foto acquisities

- Collectie glasnegatieven, negatieven en foto's gemaakt door J.C. van Weydom Claterbos, Rijkszuivelconsulent van Drenthe, uit de periode van omstreeks 1895-1935;
- Fotocollectie over het kindertehuis bij Kamp Schattenberg uit de jaren 50 en 60 van de vorige eeuw;
- Serie foto's over het kinderherstellingsoord *Het Noorderhuis* te Hoogeveen uit de jaren 50;
- Collectie negatieven over de Keuringsdienst Drenthe uit de jaren 50;
- Fotoalbums met zeldzame opnamen over een supermarkt te Emmen in de jaren 70 en een matrassenfabriek te Zuidlaren in de jaren 50.

Bijzonder aangeleverd filmmateriaal

- Dorpsfilms van de filmmaker Adolfs aan PodiumTV;
- Een montage over de Tweede Wereldoorlog voor het *D'Exels festival* te Exloo;
- Beelden van veenarbeiders aan Omroep Gelderland voor een nieuwsuitzending;
- Materiaal over de bevrijding van Assen aan de NOS;
- De film Assen 1979 aan Magneto Press Parijs voor een uitzending op Arte TV;
- Films over Kamp Schattenberg aan filmmaakster Anke Teunissen ten behoeve van een documentaire;
- Films over de bevrijding, de boomplantdag te Gieten, TT- films en een compilatie over het Noorderdierenpark aan RTV Drenthe.

Normaal gesproken worden in de Digilounge doorlopend filmcompilaties getoond; omdat door de coronamaatregelen nauwelijks tot geen bezoekers in het archief konden komen, werden de compilaties op de social mediakanalen uitgezonden.
Elke zaterdag werd een speciaal gemonteerde themafilm uitgezonden. Daarnaast werd in juli en augustus elke dinsdag een aflevering van de *Zomer van Drenthe* uitgezonden.

HOOFDSTUK 4

ERFGOEDFUNCTIE

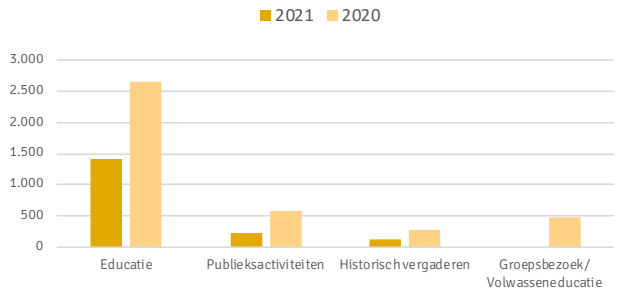
Het Drents Archief vertelt het verhaal van Drenthe. Wij beheren de authentieke bronnen van overheden, particulieren en bedrijven. Via diverse activiteiten maken wij met deze bronnen de connectie met een breed publiek. Onze online diensten, social media, individuele dienstverlening, educatie, publieksactiviteiten en projecten vallen onder de erfgoedfunctie.

4.1 Online diensten

Het Drents Archief biedt via verschillende websites een aanzienlijk deel van de dienstverlening online aan. Doordat veel publieksevenementen in 2021 vanwege coronamaatregelen kwamen te vervallen, is extra ingezet op het aanbieden van online activiteiten. In het afgelopen jaar hebben we veel ervaring opgedaan met nieuwe digitale technieken, bijvoorbeeld webexposities. Daarnaast zijn we nieuwe samenwerkingen aangegaan. Hoewel het aantal bezoeken aan de websites daalde, hebben we ons bereik op social media enorm zien toenemen.

Aantal bezoeken/sessies	2021	2020	verschil
alledrenten.nl	195.771	254.694	↘ 23,1%
wiewaswie.nl	216.995	249.980	↘ 13,2%
drentsarchief.nl	223.414	197.267	↗ 13,3%
allekolonisten.nl	28.242	19.497	↗ 44,9%
geheugenvandrenthe.nl	165.156	188.452	↘ 12,4%
Totaal	**829.578**	**909.890**	**↘ 30,3%**

Bezoekersaantallen publieksactiviteiten

Het totale aantal bezoeken/sessies laat in 2021 een daling zien ten opzichte van het jaar ervoor. Was het gerapporteerde bezoek in 2020 nog 909.890 op alle websites samen, 2021 sloten we af met 829.578 (een daling van 9%). Dit verschil is te wijten aan het afgenomen aantal bezoeken aan *alledrenten.nl* (58.923 minder) en *geheugenvandrenthe.nl.* Doordat de genealogische zoekmachine is geïntegreerd in *drentsarchief.nl* is het aantal bezoeken aan die website gestegen ten koste van *alledrenten.nl*. Oorzaak van het overall lager aantal bezoeken is wellicht veroorzaakt doordat men in 2020 tijdens de harde lockdown massaal online vertier zocht. In 2021 was dat minder sterk het geval.

De online bezoekers van de website *drentsarchief.nl* wisten ons via diverse wegen goed te vinden. Door een zoekopdracht in Google of door de website direct in het zoekvenster in te geven, waren nog steeds de meest gebruikte opties.

Van alle bezoekers op de website *drentsarchief.nl* dook driekwart in 2021 direct ‘de archieven in’. Een derde daarvan ging linea recta naar de archieftoegangen (/archiefstukken), 12% opende de genealogische zoekmachine (/genealogie).

Herkomst bezoekers websites Drents Archief	2021	2020
1. Google	36%	47%
2. Direct	22%	23%
3. Open archieven	8%	6%
4. Facebook	6%	6%
5. Wiewaswie	15%	4%
6. Overig	13%	14%
	100%	100%

Podcasts en webexpo’s

Met *Kamp Schattenberg* en *De Dorpsfabriek* is onze collectie podcasts in 2021 verder uitgebreid. Een jaar eerder publiceerden we al *De Hilte 11 - Oorlog op de Hondsrug*. Deze podcast was ook in 2021 nog steeds een groot succes gezien het hoge aantal luisteraars (bijna 44.000). De afleveringen van de podcasts, allen uitgezonden in het radioprogramma Drenthe Toen van RTV Drenthe, zijn via uitzending gemist terug te luisteren. Natuurlijk staan de podcasts ook in de verschillende podcastapps (Spotify en iTunes). RTV Drenthe en het Drents Archief kregen opvallend veel reacties van luisteraars op *De Dorpsfabriek*. De in totaal 150.000 luisteraars luisterden er vooral via *Drenthe Toen* naar. Zowel via de live uitzendingen als via de terugluistermogelijkheid. Ook *Kamp Schattenberg* trok veel geïnteresseerden, meer dan 123.000 luisteraars.

Om in tijden van corona het publiek tóch kennis te laten maken met onze bijzondere collecties, ontwikkelden we in 2021 digitale webexposities die toegankelijk zijn via de website *drentsarchief.nl.*

In 2021 hebben we drie online exposities gepubliceerd: *De Zilvermijnen van Drenthe* (foto’s van Sake Elzinga), *De Tweede Wereldoorlog in Drenthe* en *Kamp Schattenberg.* In totaal werden deze door ruim duizend bezoekers bekeken.

Chat

In 2020 is het Drents Archief gestart met het aanbieden van een chatfunctie op de website. Publiek wordt op deze manier een extra mogelijkheid geboden om vragen te kunnen stellen. Zowel offline als online kunnen mensen eenvoudig een berichtje sturen via de chat. Er is behoefte aan deze vorm van communiceren. De klant wil contact met het Drents Archief, het liefst op het moment dat hij/zij online is. Maar ook offline biedt de chat (prominent in beeld op onze website) een laagdrempelige en snelle manier om een vraag te stellen aan het Drents Archief.

De vragen die de klanten stellen zorgen altijd voor een verrassing: van eenvoudige stamboom- en fotovragen tot ingewikkelde onderzoeken naar de middeleeuwse geschiedenis. In 2021 is er in totaal 469 keer gebruik van gemaakt. Deze service werd door het publiek ook goed beoordeeld. Enkele reacties die we ontvingen waren ‘Fijn dat er ook bij deze lockdown nog communicatie mogelijk is’, ‘Uitgebreide info en hulp’ en ‘Snel en to the point antwoord’.

4.2 Social media

Het jaar 2021 begon met de *Maand van de Drentse Familiegeschiedenis*. Deze editie vond volledig online plaats. We maakten videoportretten van enkele bekende Drentse families, een webserie *Archiefonderzoek voor Dummies* en organiseerden online lezingen en workshops. We hadden mede hierdoor meteen aan het begin van het jaar veel content te bieden en veel contact met onze online community. Ook boden we het publiek de mogelijkheid om lezingen en workshops op een later moment terug te kijken. Dankzij andere vaste wekelijkse rubrieken, zoals *Groeten Uit..?* (de ansichtencollectie), *Door de lens van Schröer* (de fotocollectie van schoolmeester Ben Schröer) en #collectievissen, waren we in staat het hele jaar onze bezoekers vast te houden en de community te laten groeien.

Het aantal volgers steeg met name op Facebook en LinkedIn fors. Het totale bereik en de betrokkenheid stegen het afgelopen jaar zelfs sneller dan de toename van het aantal vrienden (het bereik met 77% en de betrokkenheid met maar liefst 91%). Daarmee kan gesteld worden dat het Drents Archief een zeer betrokken community op social media heeft. Grote Facebookgroepen, zoals *Oud Drenthe in Woord en Beeld*, delen vaak onze content waardoor we organisch een nog groter bereik krijgen. Ook het YouTube-kanaal groeit gestaag: in 2021 is het totaal aantal weergaven sinds de start in 2009 de twee miljoen gepasseerd; een mijlpaal!

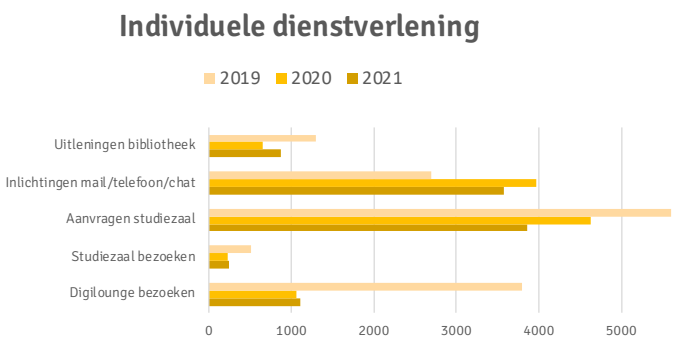
Facebook	2021	2020	verschil
Facebook vrienden	4.808	3.567	↗ 35%
Aantal Facebook berichten	383	362	↗ 1%
Bericht met hoogste bereik	Weekfilm: Mais	Zomerfilm: Boerenleven 1	
Aantal bereikte mensen op dit bericht	20.878	19.292	↗ 8%
Totaal bereik Facebook	1.861.704	1.050.326	↗ 77%
Totale betrokkenheid (like, deel,comment)	142.018	74.481	↗ 91%
Instagram			
Instagram volgers	1.549	1.314	↗ 18%
Totaal bereik Instagram	150.692	115.625	↗ 30%
Totale betrokkenheid (like, deel, comment)	9.010	nvt	
Linked-in			
Linked-in volgers	966	719	↗ 34%
YouTube			
YouTube abonnees	2.129	1.899	↗ 12%
Aantal weergaven YouTube	146.376	185.600	↘ 11%
Aantal films online	633	605	↗ 5%
Meest populair op YouTube	1. Huishouden jaren ’50 2. Boerenleven jaren ’50 3. Dorpsfilm Borger 1953	1. Huishouden jaren ’50 2. Boerenleven jaren ’50 3. Plaggenhutten ZO Drenthe jaren ‘20	

4.3 Individuele dienstverlening

Ook voor de individuele dienstverlening stond het jaar 2021 in het teken van corona. De onzekerheid van openstelling sluimerde door de organisatie. Pas vanaf april konden de deuren beperkt open. In eerste instantie alleen voor bezoekers die een bouwdossier wilden inzien, vanaf 1 juni ook voor de historisch geïnteresseerde onderzoekers. In september hebben we weer gastheren en -vrouwen toegelaten. Vanaf dat moment konden er ook weer bezoekers zonder afspraak naar binnen om bijvoorbeeld het beeld van Bartje te bewonderen of de themafilm van de maand te bekijken. Vanaf oktober moest er weer een strenger beleid gevoerd worden en vanaf december waren we genoodzaakt de deur helemaal te sluiten.

Individuele dienstverlening	2021	2020	2019
Digilounge bezoeken	1.114	1.061	3.804
Studiezaal bezoeken	237	221	511
Aanvragen studiezaal	3.861	4.626	5.598
Inlichtingen mail/telefoon/chat	3.576	3.974	2.693
Uitleningen bibliotheek	876	647	1.303

Al met al waren we in 2021 maar een klein half jaar geopend voor publiek. Dit had natuurlijk effect op de bezoekersaantallen. In 2021 kwamen er bijna evenveel bezoekers als in 2020, maar ten opzichte van 2019 zonder coronamaatregelen laat dit een daling zien van maar liefst 71%. Het verschil in aanvragen ten opzichte van 2020 komt volledig op conto van het Bouwdossiers-project van het samenwerkingsverband Drentsche Aa (de gemeenten Assen en Aa en Hunze). In 2021 zijn 1.526 bouwdossiers aangevraagd en in 2020 lag dit aantal op 2.280. Een verschil van 754.

Ondanks de beperkte openstelling wist het publiek ons nog steeds goed te vinden: via mail, telefoon en chat. Weliswaar is er een lichte daling van 10% ten opzichte van 2020, maar over het geheel verstrekken we steeds meer inlichtingen aan klanten ten opzichte van voorgaande jaren.

Vanwege corona konden er ook in 2021 maar weinig boeken uitgeleend worden. Wel ontvingen we het goede nieuws dat de Stichting Boek & Wurm een boekenrestauratieproject steunt met € 36.952. Ruim honderd bijzondere historische boeken uit onze bibliotheekcollectie worden hiermee weer in een goede staat gebracht.

Top 10 aangevraagde archiefstukken 2021		
1	Bouwdossiers van de gemeente Assen 1905-2010	1526
2	Maatschappij van Weldadigheid 1818-1970	352
3	Oude Staten archieven 1344-1815	125
4	Arrondissementsrechtbank te Assen 1878-1937 - 1800-1985	100
5	Militaire Commissaris van Drenthe 1944-1946	89
6	Districts Militaire Commissaris van Emmen 1945	85
7	Oud-Archief van de gemeente Assen 1806-1909	74
8	De Milly van Heiden Reinestein 1589-1886	69
9	Arrondissementsrechtbank te Assen 1838-1877 - 1829-1877	65
10	Secretariearchief gemeente Assen 1910-1965	63

Afgezien van de bouwdossiers blijft het archief van de Maatschappij van Weldadigheid ook ongekend populair. Nieuwkomers in de top 10 van meest aangevraagde archiefstukken waren de archieven van de militaire commissaris van Drenthe en van Emmen. Deze archieven zijn dit jaar veel geraadpleegd in verband met onderzoek naar de Tweede Wereldoorlog, met name naar de NSB en de roof van Joods vastgoed.

Daarnaast was het feit dat op 1 januari 2021 stukken uit het bevrijdingsjaar openbaar zijn geworden waarschijnlijk een extra reden om deze archieven te raadplegen.

4.4 Educatie

In 2021 hebben 1.402 leerlingen een educatief programma gevolgd bij het Drents Archief. Als gevolg van de coronamaatregelen is het doel van 7.500 leerlingen niet behaald. Desondanks zijn er successen geboekt. Ons nieuwe educatieve programma *Het Oorlogsdagboek van Drenthe* heeft dit jaar maar liefst vier awards gewonnen: Gold in de categorie Multimedia / Interactive Media van van IDA (I Design Awards), de zilveren award bij het World Media Festival, de Comenius EduMedia-medaille en de zilveren dolfijn bij de Cannes Corporate Media & TV Awards. Deze prijzen betekenen de erkenning van de zeer innovatieve wijze waarop het programma de jeugd betrekt bij de geschiedenis van de Tweede Wereldoorlog. Nergens ter wereld is het mogelijk om zelf als historisch persoon door een fictieve Augmented Reality wereld te bewegen. Leerlingen kruipen letterlijk in de huid van iemand die leefde tijdens de Tweede Wereldoorlog.

Er zijn er dit jaar twee online escaperooms ontwikkeld. In het kader van het project *Molukkers in Drenthe* is er een online escaperoom ontwikkeld voor het voortgezet onderwijs: *De KNIL-koffer van oom Jack*. Via deze escaperoom leren leerlingen meer over het Molukse verhaal. Daarnaast is er een escaperoom bij het cultuurmenu *Kreten uit het Verleden* ontwikkeld. Tijdens deze escaperoom onderzoeken de leerlingen het klooster *Maria in Campis* om zo te helpen met het oplossen van een mysterie. Dit programma wordt ingezet als voorbereidende les voor het bezoek aan het Drents Archief.

In 2021 is ook de leerlijn van de Drentse Cultuur Academie doorontwikkeld. Tijdens de les voor de groepen één en twee, bijvoorbeeld, ontdekken de leerlingen de verschillen tussen heden en verleden. Centraal staat een foto van het meisje met de hoepel uit de collectie Gratama. Via allerlei opdrachten in het archief komen de kleuters te weten wie dit meisje is. Op verzoek van scholengemeenschap Stad & Esch ontwikkelden we een programma voor het voortgezet onderwijs dat aansluit bij het hoofdstuk *Vrijheid Gelijkheid* in de geschiedenismethode Memo.

Daarnaast ging het Drents Archief een nieuwe samenwerking aan met het mbo. Voor de opleiding Food, Life & Innovation van mbo Terra in Groningen hebben we een programma op maat ontwikkeld.

4.5 Publieksactiviteiten

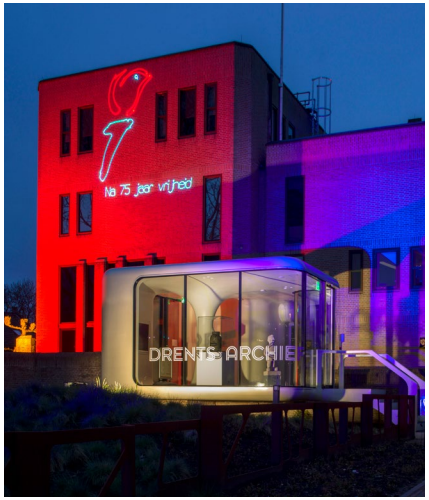
Het Drents Archief wil zoveel mogelijk mensen in de gelegenheid stellen om kennis te nemen van alle historische bronnen die het beheert. Naast de educatieve prorgramma's gebeurt dit onder andere door het verzorgen van publieksactiviteiten en groepsarrangementen. In totaal brachten 2.036 mensen in 2021 mensen een bezoek aan het archief voor een educatief programma, een publieksactiviteit of een vergadering. Ook zijn hierin de bezoekers meegeteld die live een online lezing/workshop volgden. Een flinke daling ten opzichte van de 12.937 bezoekers in het pre-coronajaar 2019.

Aantal bezoekers	**2021**	**2020**
Educatie	1.402	2.660
Publieksactiviteiten	232	577
Historisch vergaderen	134	273
Groepsbezoek/ Volwasseneducatie	0	476
Live aanwezig bij online lezingen/workshops	268	
Totaal	**2.036**	**3.986**

Maand van de Drentse Familiegeschiedenis – 100% digitaal

In januari organiseerden we de *Maand van de Drentse Familiegeschiedenis* met vier weken lang vijf verschillende online activiteiten per week zoals lezingen, workshops en mini-documentaires. De hele maand was er hulp bij het onderzoek naar de eigen familie, ook via de chat. Meer dan 56.000 keer is een lezing/ workshop/minidocu/aflevering archiefonderzoek voor dummies achteraf bekeken, live online aanwezig waren 154 deelnemers. Het online publiek gaf een gemiddeld rapportcijfer van 7,9. We hebben extra ingezet op PR, samenwerking met RTV Drenthe, vier digitale nieuwsbrieven, social media en persberichten. Dit heeft duidelijk zijn vruchten afgeworpen, er was veel lokale media-aandacht en landelijk op NPO Radio 1.

75+1 jaar Vrijheid – 100% digitaal

In april en mei organiseerden we een vijftal digitale activiteiten in het kader van 75+1 jaar Vrijheid: de vierdelige lezingenserie *De oorlog voorbij* en de *Actie Niet Weggooien!* Bijna vijfhonderd keer is een lezing achteraf bekeken, live online aanwezig waren 89 deelnemers. Van de deelnemers was 86% tussen 40-79 jaar en 32% kwam van buiten Drenthe. 90% van de deelnemers was zeer positief over de sprekers en de inhoud (79%) van de lezingen. In samenwerking met het Drents Museum werd de *Actie Niet Weggooien!* georganiseerd. Tientallen geïnteresseerden lieten via e-mail en social media foto's en verhalen over hun documenten of spullen uit de Tweede Wereldoorlog beoordelen door experts van het museum en van het archief. Begin mei kleurden een aantal gebouwen in Assen, waaronder het Drents Archief, rood-wit-blauw om 75+1 jaar bevrijding te vieren.

Foto: K&C

Festival van de Drentse Geschiedenis Aan het Werk! - hybride

Oktober is traditioneel de *Maand van de Geschiedenis* en in dat kader organiseerden we ook dit jaar weer het *Festival van de Drentse Geschiedenis*. Verspreid over de maand waren er maar liefst elf lezingen, kinderactiviteiten, films, een wandeling en quizzen met een historisch tintje. Niet alleen in het Drents Archief maar dit jaar ook online én op locatie. Zaterdag 2 oktober trapten we af met de inmiddels traditionele Drentse Geschiedenisquiz in het Dagblad van het Noorden. Het thema dit jaar was: *Aan het werk!* We trokken bijna tweehonderd fysieke/live bezoekers en de reacties waren positief! Daarnaast deden er ruim achthonderd mensen mee aan de Geschiedenisquiz.

Tijdens het Festival organiseerden we tevens de jaarlijkse deskundigheidsbevordering voor docenten, medewerkers van musea of historische verenigingen en zzp'ers. Hier kwamen vijftig geïnteresseerden op af. Hans Goedkoop verzorgde de lezing *Sexsjop achter de kerk* die aansloot het landelijke thema *Aan het werk!* Naast de lezing verzorgden we een aantal verschillende workshops en ook deze werden door de deelnemers goed gewaardeerd.

Kolonisten Helpdesk - online

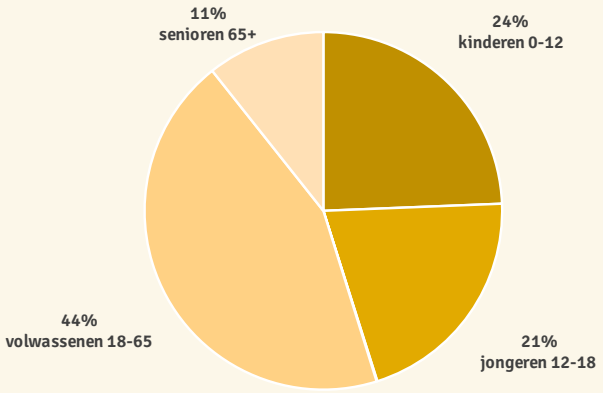
De Koloniën van Weldadigheid (Veenhuizen, Frederiksoord en Wilhelminaoord in Nederland en Wortel in België) zijn ingeschreven op de UNESCO-Werelderfgoedlijst. Die beslissing nam het Werelderfgoedcomité op 26 juli 2021 tijdens een internationale conventie in Fuzhou (China). Het archief van de Koloniën in Nederland wordt bewaard in het Drents Archief. Geïnteresseerden kunnen op *alledrenten.nl* en *allekolonisten.nl* in veel bestanden zoeken om te achterhalen of hun familieleden in de koloniën hadden gezeten. Voor de mensen die er niet uitkomen of meer willen weten, organiseerde het Drents Archief in de zomermaanden elke maandag de kolonistenhelpdesk.

Oktober Kindermaand - fysiek

In het kader van Oktober Kindermaand trokken we met het programma *Ontdek het leven van een 19de eeuws weeskind* vijftig kinderen én hun ouders. Zij leerden die middag hoe het er in het weeshuis in Veenhuizen aan toe ging.

Verdeling bezoekers per leeftijdscategorie

Expeditie Van Lier - fysiek

In plaats van de Opa- en Omadagen die het Drents Museum, Het Drentse Landschap en ICO Centrum voor Kunst & Cultuur traditioneel in de voorjaarsvakantie organiseren, werd nu voor de zomerperiode gezamenlijk *Expeditie Van Lier* ontwikkeld. In deze speurtocht door het verleden konden kinderen Johannes van Lier helpen met het zoeken van een bijzonder fossiel. Er waren via de app *Spacetime Layers* twee routes: een voor kinderen van 4 t/m 7 jaar en een voor de leeftijdscategorie 8 t/m 12 jaar. In de zomer hebben 344 gezinnen de route met hun smartphone gelopen.

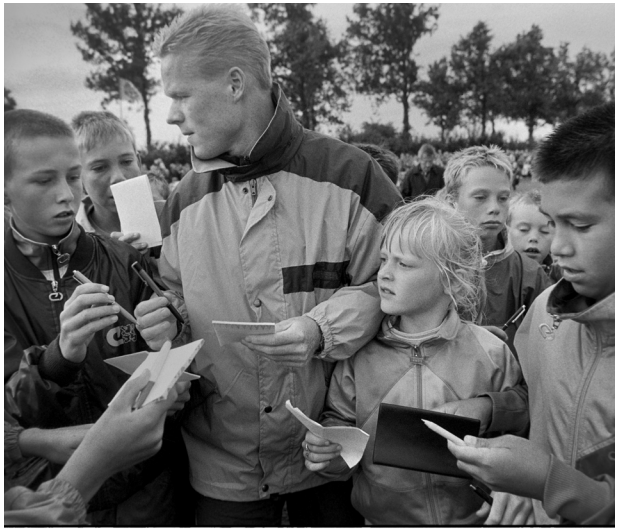
4.6 Projecten

WO2 - 75 jaar

In het kader van het project WO2 werden in 2020 al diverse activiteiten op touw gezet. In 2021 zijn de laatste onderdelen uitgevoerd. De laatste hand is gelegd aan het innovatieve educatieve programma *Het Oorlogsdagboek van Drenthe*. Diverse scholen hebben het programma gevolgd en voor 2022 zijn er al veel boekingen. Vanwege corona werd het symposium helaas afgelast. Hiervoor in de plaats is een webexpositie met foto's uit de Tweede Wereldoorlog gekomen. In april en mei organiseerden we de vierdelige lezingenserie *De oorlog voorbij* en de *Actie Niet Wegooien!* Ook is de ontwikkeling van de *Hotspot WO2* afgerond en staat de *WO2 onderzoeksgids* online.

Sake Elzinga

Door de coronacrisis kon een aantal activiteiten van het project *Sake Elzinga, veertig jaar fotograaf* niet plaatsvinden. Om dit mooie project onder de aandacht te blijven houden, is er een webexpositie ingericht met foto's uit de periode 1980-1990. Zo konden we met dit aantrekkelijke en toegankelijke alternatief in deze tijd toch coronaproof bezoekers bereiken. Vele duizenden foto's van Sake Elzinga zijn al te bekijken op de website van het Drents Archief en aldaar gratis te downloaden. Een aantal foto's is gepubliceerd in de Asser Courant en ook zijn er foto's gebruikt op onze social mediakanalen als teaser voor de collectie. Vrijwilligers van het Drents Archief bewerkten de

beschrijvingen van de foto's zodat de foto's goed vindbaar zijn voor de online bezoekers.

Molukkers in Drenthe

Zeventig jaar geleden werden duizenden Molukse KNIL-militairen met hun gezin vanuit voormalig Nederlands-Indië door de Nederlandse regering op de boot naar Nederland gezet. De gezinnen werden 'tijdelijk' ondergebracht in kampen. Kamp Schattenberg, het voormalig kamp Westerbork in Hooghalen, was daar een van. Het Drents Archief wil dat iedereen de bijzondere geschiedenis van de Molukkers in Drenthe kent. Daarom werkte het archief met een aantal vrijwilligers samen in dit project om zoveel mogelijk mensen te bereiken met verhalen en bijzondere foto's uit de collectie van het Drents Museum. Naast een interactieve kaart van Kamp Schattenberg met foto's, werden een fototentoonstelling in de Digilounge, de vierdelige podcastserie *Kamp Schattenberg,* een webexpositie en de online escaperoom *De KNIL-koffer van oom Jack* ontwikkeld. Daarnaast werd er in woon-zorgcentrum De Slingeborgh, waar een specifieke ontmoetingsruimte voor ouderen met een Molukse achtergrond is, een middag georganiseerd waarop twee kinderen van toen, Mietji Hully en Augustinus Tuparia aan de hand van oude foto's en verhalen herinneringen ophaalden aan het woonoord.

Het Drents Archief werkte voor dit project samen met *AAN DE ANDERE KANT* (een theaterdrieluik over de Moluks-Nederlandse geschiedenis), RTV Drenthe, Drents Museum en Biblionet Drenthe. Het project is mede mogelijk gemaakt met financiële steun van Provincie Drenthe, het VSBfonds en Rabobank Assen en Noord-Drenthe.

Leven tijdens de oorlog in Assen

Het project *Leven tijdens de oorlog in Assen* schetst een beeld van het dagelijkse leven in Assen tijdens de Tweede Wereldoorlog. Zowel de dagrapporten van de gemeentepolitie, de bevolkingsregisters van het Huis van Bewaring en de opnamebevellijsten uitgegeven door de Sicherheitsdienst bieden hier veel informatie over. Alle bronnen zijn inmiddels gedigitaliseerd. De volgende stap was het ontsluiten ervan. In verband met de AVG is er uitstel bij het Mondriaan Fonds aangevraagd voor het opleveren van dit project. Hoewel de bronnen na 75 jaar openbaar zijn, komen er bijzondere persoonsgegevens in de registers voor, waarbij de geringe kans bestaat dat sommige personen nog in leven kunnen zijn. Dit vergt nader onderzoek.

Joods Rechtsherstel na WO2

In opdracht van de gemeenten Assen en Meppel is in 2021 gestart met het onderzoek naar onteigening van Joodse panden in de betreffende gemeentes en naar het rechtsherstel na de oorlog. Er werd literatuur-, archief- en kadastraal onderzoek gedaan. Daarnaast interviewden we, voor zover mogelijk, nabestaanden. Het onderzoek voor de gemeente Assen is afgerond, het onderzoek voor de gemeente Meppel loopt volgens planning door in 2022.

Professionalisering erfgoedvrijwilligers

Voor het project *Professionalisering erfgoedvrijwilligers*, gesubsidieerd door het Mondriaan Fonds, is samenwerking gezocht met de Groninger Archieven. Om het aantal vrijwilligers weer op peil te brengen is er een wervingsactie opgestart. Daarnaast is er ten behoeve van de deskundigheidsbevordering van vrijwilligers een aantal nieuwe cursussen opgezet (Introductiecursus, Memorix Genealogie, Verhalen vertellen, Didactiek). Tevens was er aandacht voor het leidinggeven aan vrijwilligers voor een aantal medewerkers van het Drents Archief. Ook is er een online plek gecreëerd waar thuisvrijwilligers contact met elkaar kunnen houden en op de hoogte blijven van de ontwikkelingen binnen het indiceringswerk.

Ontsluiting archief provinciale fotodienst

Het archief van de provinciale fotodienst werd in 2018 overgedragen aan het Drents Archief. Dit archief bestaat uit circa 286.000 negatieven. Daarnaast zijn er notitieboekjes overgedragen, waarin de fotograaf summier opschreef waarvan, waar en wanneer hij opnames maakte. Voor dit project is sociaal leerbedrijf Stark bezig geweest met het overzetten van de basale informatie uit de notitieboekjes naar een digitaal bestand. Deze werkzaamheden zijn afgerond.

Beeldmateriaal Maatschappij van Weldadigheid

Dit projectplan richt zich op een globale inventarisatie van het beeldmateriaal binnen de collectie van de Maatschappij van Weldadigheid. Het uitgangspunt is het in kaart brengen welk materiaal er allemaal is en welk deel daarvan past binnen de onderzoekslijn met betrekking tot historische periode en geografische locatie. Dit moet uiteindelijk leiden tot een speciale kennisbank/beeldbank over de Koloniën van Weldadigheid. Vanwege de coronamaatregelen liep dit project vertraging op. Na de zomer kon pas een eerste deel van het originele beeldmateriaal van de Maatschappij van Weldadigheid opgehaald worden. In het najaar volgde het tweede deel en vervolgens is de quickscan uitgevoerd. Met de collectie ansichtkaarten kon nog niet gestart worden. Dit volgt begin 2022.

HOOFDSTUK 5

BESTUUR EN BELEID

Foto: Gemeenteraad van Assen, 1949

Het Regionaal Historisch Centrum Drents Archief is een openbaar lichaam op grond van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen (WGR). Daarmee hebben de betrokken overheden, het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) en de Gemeente Assen, taken die zij wettelijk verplicht zijn uit te voeren aan het Drents Archief overgedragen zonder de bestuurlijke verantwoordelijkheid uit handen te geven. In de gemeenschappelijke regeling (GR) is vastgelegd dat het Drents Archief bestuurd wordt door een bestuur waarin zowel het Rijk als de Gemeente Assen en een onafhankelijk extern lid vertegenwoordigd zijn.

Dit bestuur bestaat volgens de WGR uit een algemeen bestuur, een dagelijks bestuur en een voorzitter, waarbij het dagelijks bestuur bestaat uit drie personen en het algemeen bestuur uit vier personen. Bestuur en organisatie van het Drents Archief nemen de Governance Code Cultuur in acht. Deze code biedt een normatief kader voor goed bestuur en toezicht in culturele organisaties.

De samenstelling van het bestuur was in 2021 als volgt.

Voor het Ministerie van OCW:
- de heer M.J.M. Hoogeveen, voorzitter Algemeen (AB) en Dagelijks bestuur (DB);
- de heer J. Seton (AB).

Voor de gemeente Assen:
- de heer B. Bergsma (AB en DB);
- de heer M.L.J. Out (AB).

Onafhankelijk extern lid:
- de heer J.J. Jonkman (DB) (tot 27 januari 2021);
- de heer H. Hartog (DB) (vanaf 7 april 2021).

De heer Jonkman stopte aan het begin van het jaar als bestuurslid wegens privé-omstandigheden. De leeggevallen plek is ingevuld door de heer Hartog.

Naast bovenstaande bestuurswijziging en de reguliere beleidszaken zijn in 2021 de toekomst van het Drents Archief na uittreding van het Rijk en de realisatie van het eigen e-depot opnieuw belangrijke onderwerpen van gesprek geweest. Deze laatste mede vanwege het belang voor het Drents Archief om zich in de regio te versterken.

Begin november vond het jaarlijks overleg van de voorzitter en directeur met de gedeputeerde van de provincie Drenthe plaats. Daarin werden de verrichte prestaties verantwoord en werd vooruitgeblikt naar de activiteiten in 2022.

HOOFDSTUK 6

PARAGRAFEN

6.1 Bedrijfsvoering

Personeel	2021	2020
formatie per 31-12	19,8	19,7
begrote formatie	22,3	21,8
tijdelijke inzet per 31-12	3,8	3,6
medewerkers per 31-12	32	32
gerealiseerde uren	35.207	33.461
stagiaires	0	5
vrijwilligers	38	49

Personeel

Per 31 december werken 32 medewerkers bij het Drents Archief binnen een formatie van 19,83. Vanwege projecten heeft een aantal medewerkers een tijdelijke uitbreiding gehad van de wekelijkse arbeidsduur. Daarnaast iseen vijftal personen bij het Drents Archief werkzaam via een payroll-constructie of als zzp-er (3,04 fte). In 2021 zijn vier vacatures opengesteld waarbij ook de organisatieontwikkelingen (inrichting e-depot) zijn betrokken. Als gevolg van de uitstroom van twee medewerkers zijn vervangingsvacatures opengesteld, te weten de functie van Educatiemedewerker en Adviseur e-depot. Het team e-depot is uitgebreid met een Functioneel beheerder. Medio december is de vacature Junior beleidsmedewerker opengesteld die naar verwachting begin 2022 door middel van interne doorstroom ingevuld gaat worden. Deze functionaris gaat ondersteunende werkzaamheden verrichten voor de Beleidsadviseur/archivaris.

Zonder de hulp van onze 38 vrijwilligers kunnen wij onze werkzaamheden niet uitvoeren. Dit jaar heeft een aantal vrijwilligers afscheid genomen van het Drents Archief vanwege uiteenlopende redenen zoals verhuizing, gezondheid of vanwege beperkende maatregelen door corona. In 2021 is met een financiële bijdrage van het Mondriaan Fonds het project *Professionalisering Erfgoedvrijwilligers* tot stand gekomen in nauwe samenwerking met de Groninger Archieven.

Het Drents Archief vervult haar maatschappelijke rol onder andere door het bevorderen van arbeidsparticipatie. Als SBB Erkend Leerbedrijf hebben we het afgelopen jaar geen leerplaatsen beschikbaar kunnen stellen aan (v)mbo-studenten omdat onze stagebegeleiders vanwege de corona-beperkende maatregelen thuis werkten. Aangezien het leren in de praktijk voor deze doelgroep van cruciaal belang is, konden we geen stage aanbieden. Een aantal studenten van de studierichting HBO-Communicatie van de Hanzehogeschool heeft een opdracht uitgevoerd in het kader van interne communicatie. Vanwege de corona-beperkende maatregelen hebben de gesprekken online plaatsgevonden.

Hoewel de medewerkers van het Drents Archief formeel geen rijksambtenaren zijn, gelden sinds de verzelfstandiging in 2005 de arbeidsvoorwaarden en rechtspositieregelingen van het Rijk. In het najaar zijn de vakbonden en de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties het eens geworden over een nieuwe cao voor rijksambtenaren die loopt van 1 januari 2021 tot en met 31 maart 2022.

Ontwikkeling medewerkers

Ook in 2021 zijn medewerkers gestimuleerd om te werken aan hun duurzame inzetbaarheid. Daar is gehoor aan gegeven door het volgen van trainingen of opleidingen (online of fysiek). Daarnaast heeft een aantal medewerkers gebruik gemaakt van een (door het ministerie van Sociale Zaken gesubsidieerd) ontwikkeladvies bij een gekwalificeerde loopbaanadviseur. Een arbeidsmarktscan maakt onderdeel uit van het ontwikkeladvies en geeft inzicht in de kansen van de medewerker op de huidige arbeidsmarkt. Naast de individuele ontwikkeling van medewerkers is er in het najaar aandacht geweest voor collectief leren. Tijdens de jaarlijkse teamdag stond het thema ‘procesgericht werken’ centraal met als doel de samenwerking in en het verbeteren van processen en om de strategische doelstellingen te vertalen naar operationele doelen. Om procesmatig te kunnen werken, moeten alle medewerkers weten waar de organisatie voor staat en wat de missie, visie en strategie is. Daarnaast zijn medewerkers dit jaar collectief voorbereid op de overstap naar Microsoft Office 365. Naast een informatiebijeenkomst zijn twee cursusdagen belegd.

Ziekteverzuim en arbo

Het gemiddelde ziekteverzuim is in 2021 ten opzichte van 2020 gedaald van 5,0% naar 4,8%. Het ziekteverzuimpercentage is het gevolg van lang verzuim van twee medewerkers. In de gezamenlijkheid van werknemers, bedrijfsarts en werkgever zijn stappen gezet in het kader van de re-integratie. Een van beide werknemers is na twee jaar ziekte per 31 december 2021 uit dienst getreden. Het gemiddelde aantal ziekmeldingen laat een stijging zien van 0,96 in 2020 naar 1,12 in 2021.

Ook in 2021 nam het Drents Archief haar verantwoordelijkheid in het inperken van de verspreiding van het coronavirus. Het Drents Archief volgde strikt de geldende coronamaatregelen zoals die werden uitgevaardigd door de Rijksoverheid. Er is blijvend oog en aandacht geweest voor de gewijzigde werkomstandigheden van de medewerkers. Met instemming van de ondernemingsraad is er eind 2020 voor gekozen om de momentopname van een vierjaarlijkse medewerkertevredenheids (MTO)-vragenlijst in te ruilen voor een continue meting. Via de FRANK-app ontvangen de medewerkers wekelijks een paar vragen over zichzelf, de collega’s en het werk. Een jaar na de start is deze wijze van continue meting geëvalueerd en is vastgesteld dat de uitkomsten op organisatie- en afdelingsniveau een goed beeld geven van de drijfveren, vitaliteit en het werkgeluk van medewerkers en ertoe bijdragen om een (nog) betere werkgever te worden. Daarom is besloten om het gebruik van deze app te continueren. Ultimo december is het werkplezier gewaardeerd met een score van 7,2 en de vitaliteit met 7,1.

Vertrouwenspersoon

Het Drents Archief heeft in de ‘Gedragscode integriteit Drents Archief’ een aantal zaken vastgelegd, onder meer over ongewenste omgangsvormen. Medewerkers en vrijwilligers kunnen incidenten melden bij een externe vertrouwenspersoon. De vertrouwenspersoon rapporteert in het jaarverslag 2021 dat twee meldingen zijn gedaan.

Ondernemingsraad

In het rapportagejaar hebben meerdere gesprekken plaats gevonden met de ondernemingsraad. Dit jaar zijn, naast coronagerelateerde thema’s ook de medewerkerstevredenheid en de cao-onderhandelingen voor rijksambtenaren besproken.

6.2 Onderhoud gebouw en terrein

Ondanks de coronamaatregelen hebben de onderhoudsbedrijven het jaarlijks onderhoud en de wettelijke inspecties aan het pand zonder problemen kunnen uitvoeren. Hierdoor zijn het pand en de installaties up-to-date en in goede staat. Met ingang van 2019 is het onderhoud van het pand aan de Brink 1 te Assen overgedragen van Rijksvastgoedbeheer (RVB) aan het Drents Archief. Door deze overheveling is er een voorziening voor groot onderhoud getroffen. Het doel van deze voorziening is de kosten van het groot onderhoud evenredig over de jaren te kunnen verdelen. Aan deze voorziening ligt een meerjaren onderhoudsplanning ten grondslag.

In het kader van duurzaamheid zijn in het monumentale gedeelte van het pand de glas-in-loodramen voorzien van achterzetbeglazing; 55 ramen waren nog niet voorzien van deze dubbele beglazing. In de Studiezaal en achter de balie van de Digilounge is de achterzetbeglazing tevens voorzien van een folie die zonlicht tegenhoudt en uv-straling voor 99% reduceert om hinder van de zon te voorkomen en de originele archiefstukken te beschermen tegen schadelijke uv-straling.

Een andere besparing in het energieverbruik is gerealiseerd door de vervanging van een groot deel van de noodverlichtingsarmaturen door een led-variant. De andere helft was eerder al vervangen. In de scankamer en op de kantoren op de tweede etage zijn in het voorjaar van 2021 airco's aangebracht. Ook op deze werkplekken kan nu het klimaat goed worden geregeld.

Eind november is gestart met de herinrichting van het kaartendepot. De oude archiefkasten zijn afgevoerd en daarvoor in de plaats zijn verrijdbare ladekasten aangebracht. In december was de eerste fase klaar en zijn de nieuwe ladekasten weer gevuld met het kaartmateriaal. In de eerste weken van 2022 wordt de resterende ruimte voorzien van verrijdbare stellingen, bestemd voor 'Beeld en geluid' en voor nader te bepalen archieven.

6.3 Systeem- en applicatiebeheer

Vanuit het oogpunt van thuiswerken, energiebesparing en het vereenvoudigen van de interne ICT-architectuur hebben er in 2021 binnen het Drents Archief een aantal vernieuwingen plaatsgevonden. Met name door de opmars van het in de cloud werken in diensten zoals Microsoft 365, zijn de fysieke servers en de netwerkomgeving geconsolideerd. Door het consolideren en moderniseren van het IT-landschap binnen het Drents Archief is volledig flexibel werken gerealiseerd. In de oude situatie bestond het IT-landschap uit een breed scala aan servers en verschillende opslagsystemen. Dit is teruggebracht tot een totaal van twee servers en twee opslagsystemen waaronder 'duurzaam' en back-up in een redundante vorm. Tevens zijn hiermee alle interne archief- en filmbestanden samengevoegd tot één nieuwe interne opslagomgeving, waardoor meer grip op onze interne bestandshuishouding is ontstaan. Vanwege deze consolidatie zijn er minder stroomverbruikers in gebruik (die veel warmte produceren), hierdoor is minder koeling nodig en is er een airco-unit afgeschakeld. Beiden zorgen voor een flinke energiebesparing.

Mede door het gebruik van Microsoft Teams is er een dynamische werkomgeving ontstaan en is de medewerker niet langer gebonden aan een vaste werkplek. Teams heeft het mogelijk gemaakt om gemakkelijker met collega's te kunnen communiceren en bestanden te benaderen of te delen. Hierdoor zijn medewerkers niet langer gebonden aan een vaste werkplek en daarom is iedere medewerker voorzien van een laptop en mobiele telefoon. Om de veiligheid te waarborgen worden deze mobiele apparaten centraal beheerd vanuit de Microsoft Cloud. Omdat binnen het Drents Archief de lokale werkplek in grote lijnen is verschoven naar een dynamische werkplek in de cloud is een goede en veilige werking van het netwerk en internet belangrijk. Voor het realiseren hiervan is er een redundant firewall oplossing geplaatst die ervoor zorgt dat het interne netwerk strikt wordt afgeschermd en alle medewerkers gebruik kunnen maken van een stabiele internetverbinding.

Hierop aansluitend is er een nieuw opslagsysteem geplaatst ten behoeve van het pre e-depot. Zorgdragers kunnen hier op een veilige methode

mee verbinden om bestanden over te dragen voor het e-depot. Omdat dit pre e-depot in direct contact staat met het internet is deze om de veiligheid van het gehele netwerk en systemen te waarborgen in de firewalls in een geïsoleerde omgeving geplaatst.

6.4 Weerstandsvermogen en risico

Het weerstandsvermogen geeft de relatie aan tussen de risico's waar geen maatregelen voor zijn getroffen en de capaciteit die een overheidsorganisatie heeft om de niet begrote kosten op te vangen (Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV), artikel 11).

Weerstandsvermogen

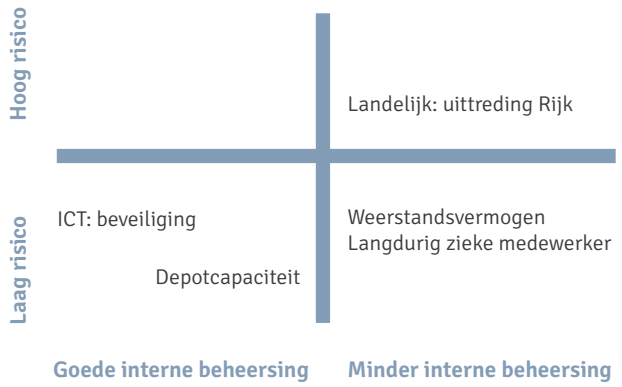
De weerstandscapaciteit bestaat uit de financiële middelen en mogelijkheden om onverwachte, niet begrote kosten te kunnen dekken. Als weerstandsvermogen wordt een algemene reserve aangehouden. Eind 2021 is de stand van het eigen vermogen (exclusief de bestemmingsreserves) € 115.028. Het vermogen van het Drents Archief mag op grond van de Gemeenschappelijke Regeling niet groter zijn dan 10% van de gezamenlijke bijdragen van de partners van dat jaar, tenzij deze gezamenlijk een ander percentage vaststellen. Het eigen vermogen (exclusief bestemmingsreserves) is aan het eind van dit verslagjaar 5,4% van de gezamenlijke bijdragen en blijft dus onder de 10%. Het weerstandsvermogen is niet groot en biedt het Drents Archief de mogelijkheid om kleine risico's op te kunnen vangen.

Risicobeleid

Om risico's binnen het Drents Archief zo goed mogelijk te beheersen is een risicobeleid opgesteld. Via de planning- en control cyclus worden bij het opstellen van de tussentijdse rapportages eventuele risico's per onderdeel in beeld gebracht. Dit is een continu proces, waarbij eventuele risico's worden geïdentificeerd en op waarde geschat. Daarbij worden de kans op en de gevolgen van risico's in kaart gebracht, alsmede de maatregelen om die risico's zoveel mogelijk te verminderen. Daarnaast worden bij de aansturing van alle (lopende) projecten de projectrisico's met hun (financiële) consequenties in kaart gebracht. Binnen de projectmethodiek worden de risico's bewaakt. Tevens wordt jaarlijks door het managementteam een risico-inventarisatie uitgevoerd.

Risico-inventarisatie

Onderstaande risico-inventarisatie bestaat uit een matrix met de inschatting van risicovolle ontwikkelingen en de interne beheersing daarvan. De risico's die in dit model worden benoemd zijn risico's die relevant zijn voor het weerstandsvermogen. Deze zijn niet op een andere manier te ondervangen (bijvoorbeeld door het afsluiten van een verzekering of het instellen van een voorziening) en kunnen een financieel nadelig gevolg hebben. Doen deze risico's zich voor, dan dienen ze te worden opgevangen via het weerstandsvermogen.

Hoog risico – minder interne beheersing
In 2019 werd duidelijk dat het Rijk in 2024 uit de Gemeenschappelijke Regelingen (GR) met de RHC's zal stappen. Na uittreding van het Rijk blijven de RHC's beheerder van de analoge rijksarchieven, waarvoor een lumpsum vergoeding door het Rijk wordt verstrekt die gelijk zal zijn aan de bijdrage die de RHC's momenteel structureel van het Rijk ontvangen. Voorwaarde daarbij is dat de rijksarchieftaak wordt gedelegeerd aan een bestuursvorm zoals in de nieuwe Archiefwet (2023) wordt vastgelegd. Voortzetting van de GR is één van de opties. Voor het Drents Archief betekent dit dat naast de gemeente Assen minimaal een tweede GR-partner moet worden gevonden om de GR in stand te kunnen houden. In 2021 is een vervolg gegeven aan de verkenningen omtrent mogelijke toetreders tot de GR. Tevens is in een aantal gremia in Drenthe (onder andere burgemeesterskring, ambtelijk overleg gemeentesecretarissen, college B&W Assen) de uittreding van het Rijk besproken.

Met het college van Assen is een stappenplan inzake de betrokkenheid van andere gemeenten besproken.

Laag risico – minder interne beheersing
Als gevolg van stijgende inkomsten en een gelijkblijvende algemene reserve is het weerstandsvermogen gedaald. Het eigen vermogen is van 6,5% (van de gezamenlijke bijdragen) gedaald naar een percentage van 5,4%. Dit is een gering percentage en biedt het Drents Archief de mogelijkheid om kleine risico's op kunnen te vangen.

Daarnaast hadden we te maken met langdurige ziekte van een medewerker. Dit zorgde voor extra druk op en daarmee personele risico's voor de organisatie.

Laag risico – goede interne beheersing
Het afgelopen jaar is een groot aantal verbeteringen gedaan op het gebied van ICT beveiliging. Zo is er een overgang gemaakt naar Microsoft 365, waarbij niet meer met lokale netwerkschijven maar in Teams in de cloud wordt gewerkt. Hierbij zijn alle autorisaties onder de loep genomen en aangepast. Tevens zijn er laptops en mobiele telefoons verstrekt aan medewerkers. Deze zijn dusdanig ingericht (onder andere met tweestapsverificatie) dat dit een betere bescherming van onze systemen biedt tegen spyware, hacks, phishing mail, etc. Net als bij alle andere organisaties is het risico van dergelijke 'aanvallen' groot, maar we hebben goede antivirus software. Dagelijkse backups zorgen ervoor dat in geval van een geslaagde hack onze systemen in een dag weer operationeel zijn. ICT beveiliging heeft ook te maken met de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG), die in 2018 in werking is getreden. Het Drents Archief heeft hier de basis voor ingericht, echter een volledige inrichting en werkwijze vergen meer van de organisatie. We zoeken hierbij (vanwege de benodigde vakinhoudelijke kennis) nadrukkelijk de samenwerking op met andere archieven.

Depotcapaciteit is niet altijd goed intern te beheersen, het is mede afhankelijk van de hoeveelheid archief die we ontvangen van partners. Vanwege het gebrek aan depotruimte is eind 2019 gestart met het verplaatsen van rijksarchief van Assen naar het rijksdepot te Emmen. In de loop van 2021 is deze verhuizing tijdelijk stopgezet. Dit om helderheid te krijgen in de voorwaarden voor plaatsing van rijksarchiefbestanden op de locatie Emmen en vanwege gewijzigde dienstverlening in Emmen. De partijen waarmee contacten lopen, zijn geïnformeerd dat alle trajecten rondom overbrenging tijdelijk zijn stopgezet. Voor het einde van het jaar is plaatsing in Emmen echter weer opgestart.

Kengetallen

De financiële kengetallen geven inzicht in de ontwikkeling van de financiële vermogenspositie. Deze kengetallen dient men in samenhang te zien, omdat een afzonderlijk kengetal onvoldoende zegt over de financiële positie. Hierna volgt een overzicht en beoordeling van de kengetallen. De kengetallen netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen, grondexploitatie en belastingcapaciteit zijn specifiek voor gemeenten en niet van toepassing voor het Drents Archief.

Financiële kengetallen	2021	2020
netto schuldquote	-15,10%	-22,60%
solvabiliteitsratio	7,40%	11,60%
structurele exploitatieruimte	9,10%	1,90%

De netto schuld geeft het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen weer. Het geeft een indicatie van de mate waarin de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie drukken. Normaal gesproken ligt de netto schuldquote tussen 0 en 90% (landelijk gehanteerde richtlijn). Als de netto schuldquote tussen de 100 en 130% ligt, is de schuld hoog. Bij het Drents Archief is de netto schuldquote laag (negatief). Dit betekent dat ten opzichte van haar inkomsten het Drents Archief meer dan voldoende ruimte heeft om schulden aan te gaan.

Het solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de organisatie in staat is om aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hierbij wordt het eigen vermogen (de algemene reserve) uitgedrukt in een percentage van het balanstotaal. Hoe hoger het solvabiliteitsratio, hoe hoger de weerstand.
Het ratio van het Drents Archief is afgenomen ten opzichte van vorig jaar naar 7,4%. Dit is veroorzaakt door een toename van de kortlopende schulden per 31 december. Op die datum stonden de facturen van de verbouwing van het kaartendepot en alle

ICT investeringen nog op de openstaande crediteuren. Bij een gelijkblijvende algemene reserve daalt dan het solvabiliteitsratio. De meeste organisaties beschouwen een uitkomst van een solvabiliteit tussen de 25% en 40% als goed.

Voor de beoordeling van de financiële positie is het ook van belang te kijken naar de structurele exploitatieruimte. Dit cijfer beoordeelt welke structurele ruimte het Drents Archief heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Wanneer de structurele exploitatieruimte negatief is, betekent het dat het structurele deel van de begroting onvoldoende ruimte biedt om de lasten te blijven dragen. Hoe hoger dit percentage, hoe beter. Ultimo 2021 is de structurele exploitatieruimte van het Drents Archief 9,1% en laat ten opzichte van vorig jaar een stijging zien.

Foto: protest vrije boeren tegen landbouwschap

6.5 Financiering

De wet Financiering decentrale overheden (wet Fido) stelt regels voor het beheer van de treasury. De wet bevat normen voor het beheersen van risico's op kort- en langlopende leningen. Verder worden de decentrale overheden verplicht een treasurystatuut op te stellen en een paragraaf Financiering in de begroting en het jaarverslag op te nemen. In deze paragraaf gaan we hier nader op in.

Lening

In 2005 is een lening ten bedrage van € 250.000 tegen een rentepercentage van 3,99% met een looptijd van 20 jaar bij de Bank Nederlandse Gemeenten afgesloten ter financiering van de verrijdbare depotstellingen. De stand van de lening op 31 december 2021 is € 50.000. De looptijd is tot 2026.

Financiering en liquiditeit

Het vastgestelde treasurystatuut vormt de leidraad voor wat betreft het financieringsbeleid. Hierin is in 2021 niets gewijzigd. De liquiditeitsbegroting wordt periodiek geactualiseerd. Met de invoering van het schatkistbankieren eind 2013 dienen wij, net als alle andere lokale overheden, onze overtollige middelen (boven het drempelbedrag) naar een gereserveerde rekening bij de BNG over te boeken. Per 1 juli 2021 is het drempelbedrag verhoogd van €250.000 naar €1.000.000. Uit deze overtollige middelen voorziet het Rijk zich in een deel van haar financieringsbehoefte.

Kasgeldlimiet en renterisiconorm

Een belangrijk uitgangspunt van de wet Fido is het vermijden van grote fluctuaties in de rentelasten van openbare lichamen. Om een grens te stellen aan kortlopende financiering is in de wet Fido de kasgeldlimiet opgenomen. De kasgeldlimiet wordt bepaald door het begrotingstotaal bij aanvang van het jaar te vermenigvuldigen met een bij ministeriële regeling vastgesteld percentage van 8,2%. In 2021 is het Drents Archief ruim binnen de kasgeldlimiet gebleven.

Ook voor de renterisico's van vaste schuld is in de wet Fido een norm gesteld. Deze renterisiconorm bedraagt 20% van het begrotingstotaal. Het doel van deze norm is het vermijden van grote fluctuaties in de rentelasten, welke consequenties kunnen hebben voor de financiële positie. Het Drents Archief is in 2021 ruim onder de renterisiconorm gebleven.

6.6 Verbonden partijen

Het Drents Archief is als gemeenschappelijke regeling een verbonden partij voor het ministerie van OCW en de gemeente Assen. Verder heeft Drents Archief dienstverleningsovereenkomsten (DVO) voor de e-depot pilots afgesloten met de provincie Drenthe (ook voor analoog archief), de gemeente Meppel, de gemeente Emmen en de gemeente Borger-Odoorn.

Drents Archief heeft op 31 december 2021 een bestuurlijk belang in de volgende verbonden partijen:

a. Stichting Vrienden van het Drents Archief (directeur is bestuurslid);
b. Stichting Nieuwe Drentse Volksalmanak (directeur is voorzitter);
c. Stichting De Milly van Heiden Reinestein (directeur is bestuurslid).

Het Drents Archief is lid van organisaties, zoals de landelijke vakorganisatie KVAN (waarvan de directeur van het Drents Archief op dit moment bestuurslid is) waaraan uiteraard contributieverplichtingen zijn verbonden.

HOOFDSTUK 7

JAARREKENING

7.1 Balans per 31 december 2021

ACTIVA	31-12-2021	31-12-2020
	€	€
VASTE ACTIVA		
Materiële vaste activa		
Investeringen met economisch nut	217.558	185.882
TOTAAL VASTE ACTIVA	**217.558**	**185.882**
VLOTTENDE ACTIVA		
Vorderingen		
BNG schatkistbankieren	897.006	647.226
Debiteuren	117.492	12.242
Subsidieverstrekkers	54.466	126.847
	1.068.964	**786.316**
Liquide middelen		
Bankrekeningen	221.796	147.959
Kasgelden	704	631
	222.500	**148.590**
Overlopende activa		
Vooruitbetaalde kosten	38.270	35.008
	38.270	**35.008**
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA	**1.329.734**	**969.914**
Balanstotaal	**1.547.292**	**1.155.796**

PASSIVA	31-12-2021	31-12-2020
	€	€
VASTE PASSIVA		
Algemene reserve	115.028	134.642
Bestemmingsreserves	62.944	72.033
Resultaat boekjaar	117.708	-19.615
	295.679	**187.060**
Voorzieningen	501.372	732.041
TOTAAL VASTE PASSIVA	**797.051**	**919.102**
VLOTTENDE PASSIVA		
Langlopende leningen		
Lening BNG	**37.500**	**50.000**
Kortlopende schulden		
Crediteuren	377.430	129.384
Belastingen en premies	105.285	11.695
Rekeningen courant	15.031	22.083
Overlopende passiva	202.495	11.032
Aflossing Lening BNG	12.500	12.500
	712.740	**186.694**
TOTAAL VLOTTENDE PASSIVA	**750.240**	**236.694**
Balanstotaal	**1.547.292**	**1.155.796**

7.2 Overzicht van baten en lasten

BATEN

	Realisatie 2021	Begroting 2021	% realisatie tov begroting	Realisatie 2020
Structurele baten				
Bijdrage Rijk	1.694.173	1.644.486	103%	1.657.089
Incidentele bijdrage Rijk	133.338	133.338	100%	133.338
Bijdrage Gemeente Assen	122.919	120.168	102%	108.812
Aanvulling budget depothuur GA	30.000	30.000	100%	30.000
Bijdrage Provincie Drenthe	468.778	442.838	106%	443.871
Bijdrage e-depot	139.782	100.000	140%	14.008
Totaal	**2.588.990**	**2.470.830**	105%	**2.387.118**
Overige opbrengsten				
Collectiebeheer (depotverhuur)	5.475	6.500	84%	5.285
Publieksactiviteiten	15.525	51.300	30%	47.447
Zakelijke dienstverlening	35.900	90.000	40%	10.205
Projecten	160.824	68.200	236%	277.526
Totaal	**217.724**	**216.000**	101%	**340.463**
TOTAAL BATEN	**2.806.715**	**2.686.830**	104%	**2.727.581**

LASTEN

Personeelskosten				
Salarissen vast	1.408.112	1.523.041	92%	1.597.785
Tijdelijk personeel	202.421	120.189	168%	147.815
Overige personeelskosten	42.759	43.500	98%	29.889
Totaal	**1.653.292**	**1.686.730**	98%	**1.775.489**
Directe kosten				
Collectie en archieven	66.746	58.100	115%	64.788
Digitale diensten	68.695	78.000	88%	44.413
Publieksactiviteiten	18.268	43.000	42%	24.575
Projecten	123.912	7.000	1770%	207.700
Doorontwikkelen Drents Archief 3.0	9.089	15.000	61%	3.322
Totaal	**286.711**	**201.100**	143%	**344.799**

LASTEN

	Realisatie 2021	Begroting 2021	% realisatie tov begroting	Realisatie 2020
Indirecte kosten				
Huisvestingskosten	359.307	389.250	92%	342.183
Depothuur GA (incl. exploitatiekosten)	30.000	30.000	100%	30.000
Dotatie reserves	145.000	175.000	83%	175.000
ICT kosten	80.841	42.000	292%	46.487
Organisatiekosten	91.291	71.300	128%	65.653
Kapitaallasten	61.194	86.450	71%	67.981
Totaal	**767.632**	**794.000**	102%	**727.304**
Diverse baten en lasten	**9.539**	**10.000**	95%	**-97.074**
Totaal lasten	**2.698.096**	**2.671.830**	103%	**2.750.518**
Saldo van baten en lasten	**108.619**	**15.000**		**-22.937**
Onttrekking bestemmingsreserve doorontwikkeling DA 3.0	9.089	-15.000		3.322
Onttrekking bestemmingfonds onderhoud gebouw	-	30.000		-
Totaal mutaties bestemmingsfonds en -reserve	**9.089**	**15.000**		**3.322**
Resultaat	**117.708**	**0**		**-19.615**

7.3 Resultatenanalyse 2021

Het resultaat, afgezet tegen de begroting conform het overzicht van baten en lasten, wordt veroorzaakt door:

Hogere structurele baten	118.160
Hogere overige opbrengsten	1.724
Lagere personeelskosten	33.437
Hogere directe kosten	-85.611
Lagere indirecte kosten	26.368
Lagere diverse baten	-461
Verschil saldo voor onttrekking reserve t.o.v. begroting	93.619

Structurele baten
De structurele baten zijn hoger dan begroot.
De indexering van de partnerbijdragen is pas aan het einde van het jaar toegekend. Vanwege de effecten van corona was hier niet op gerekend.

In 2021 is gestart met de driejarige pilot het Drentse e-depot. De bijdragen van organisaties inzake de aansluiting op het e-depot zijn hoger dan begroot. In de begroting was uitgegaan van een basis aantal deelnemers. In de praktijk blijken meer partijen belangstelling te hebben voor de pilot.

Overige opbrengsten
De overige opbrengsten zijn nagenoeg gelijk aan de begroting. De niet-begrote bijdragen van diverse subsidieverstrekkers in de projecten wegen op tegen de lagere opbrengsten vanuit publieksactiviteiten en zakelijke dienstverlening. De coronamaatregelen zijn hier met name de oorzaak van.

Personeelskosten
De lasten van personeel zijn enigszins lager dan begroot. In de begroting was formatie opgenomen die (deels) op andere onderdelen is ingezet, wat net als de latere invulling van vacatures zorgt voor enige financiële ruimte. Daarnaast zijn de reiskosten woon-werk lager door het vele thuiswerken. Ook is de voorziening voor personele kosten herijkt, wat zorgt voor een kleine vrijval van middelen. De inhuur van tijdelijke arbeidskrachten is hoger dan begroot vanwege de inzet op diverse projecten, het instellen van de projectgroep e-depot en ziektevervanging. Tevens maken we hier meer gebruik van bij de eerste contracten vanwege de flexibiliteit.

Directe kosten
De directe kosten zijn hoger door de kosten van diverse projecten, die vooraf niet begroot zijn. Door de nodige investeringen en aanpassingen in het collectiebeheerssysteem zijn de beheerskosten ervan in 2021 toegenomen. Deze waren nog niet begroot.

Indirecte kosten
De kosten van onderhoud zijn lager dan begroot. Ook is door herijking van de het meerjarenonderhoudsplan de dotatie aan de voorziening groot onderhoud naar beneden bijgesteld. Dit zorgt voor lagere indirecte kosten. In 2021 is er geïnvesteerd in ICT veiligheid, systemen en thuiswerk mogelijkheden. Door o.a. het thuiswerken zijn deze investeringen naar voren gehaald. De inhuur van extern personeel is hoger dan begroot en heeft vooral te maken met juridische advisering over personele zaken, ondersteuning van het e-depot en kosten van ondersteuning bij landelijke strategie. De kosten van afschrijvingen zijn lager omdat de investeringen pas aan het einde van het jaar zijn gedaan. Daarnaast zijn er andere keuzes gemaakt (bijvoorbeeld niet investeren in servers, maar in de cloud).

Diverse baten en lasten
De overige baten zijn conform begroting.

7.4 Waarderingsgrondslagen

Algemeen

De toegepaste waarderingen zijn gebaseerd op de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en het Handboek Financiële Verantwoording Archieven.

Waar deze voorschriften met elkaar in strijd zijn, is meestal voorrang gegeven aan de bepalingen in het BBV. In enkele gevallen, waar het volgen van BBV-bepalingen het inzicht niet ten goede komt, is ervoor gekozen de bepalingen in het Handboek te volgen. Bij de jaarrekeningposten waar dit het geval is, is dit in de waarderingsgrondslagen hieronder aangegeven.

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het exploitatiesaldo berust op grondslag van de verkrijgingsprijs, tenzij anders is vermeld.
De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Dit betekent dat baten worden opgenomen wanneer ze gerealiseerd zijn en lasten wanneer ze voorzienbaar zijn.

Materiële vaste activa

Vaste activa kunnen worden verkregen uit eigen middelen of uit middelen van derden die door middel van sponsoring of schenking daartoe zijn verkregen. Vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs (verminderd met eventuele bijdragen van derden). Hierop zijn de afschrijvingen in mindering gebracht. De afschrijvingen zijn berekend volgens het lineaire systeem waarbij de voorgeschreven afschrijvingstermijnen in de financiële verordening in acht worden genomen. De afschrijvingstermijnen in de financiële verordening zijn gebaseerd op de verwachte gebruiksduur per activagroep. Met afschrijven wordt begonnen wanneer het actief beschikbaar is voor het beoogde gebruik. De afschrijving wordt beëindigd bij buitengebruikstelling of wanneer het actief is gedesinvesteerd.

Voor de classificatie van de materiële vaste activa is gebruik gemaakt van een bij de bedrijfsvoering passende indeling in plaats van de indeling die het BBV voorschrijft.

Vlottende activa

Vlottende activa worden geactiveerd overeenkomstig de voorschriften in het Handboek Financiële Verantwoording Archieven.

Vorderingen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde onder aftrek van een voorziening voor eventuele oninbaarheid. Overige vorderingen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde. Onder de vorderingen is vanaf 2017 de Uitzettingen in Rijks schatkist korter dan één jaar (BNG schatkistbankieren) opgenomen.

Onder de vlottende activa is opgenomen de toegekende nog te ontvangen meerjarige projectsubsidie. Deze projectsubsidie wordt als vordering in de balans opgenomen en valt vrij in de exploitatierekening zodra projectkosten overeenkomstig deze subsidie worden gemaakt.

Overlopende activa

Onder overlopende activa worden nog te ontvangen bedragen, onder andere rente van de spaarrekening en vooruitbetaalde kosten zoals de kosten van de subsidieaanvraag, opgenomen.

Liquide middelen

De liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen betreft saldi uit exploitatieoverschotten (en -tekorten) uit voorgaande jaren. Ook opgenomen onder het eigen vermogen zijn bestemmingsreserves.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd wegens:

- Verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is doch redelijkerwijs is in te schatten;
- Op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is in te schatten;

- Kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt mits het maken van die kosten zijn oorsprong vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.

Daarnaast worden de van derden (niet zijnde Europese en Nederlandse overheidslichamen) verkregen middelen (doeluitkeringen en projectsubsidies) die niet of slechts gedeeltelijk in een boekjaar zijn aangewend, opgenomen onder de voorzieningen. Het in een boekjaar niet bestede deel van toegekende subsidies en bijdragen, wordt rechtstreeks gedoteerd aan de voorzieningen. In het jaar dat de voorziening geheel of gedeeltelijk wordt aangewend, valt het aangewende bedrag vrij ten bate van de exploitatierekening. De hiermee samenhangende kosten komen ten laste van de exploitatierekening. Hiermee is voor wat de indeling van de voorzieningen betreft aangesloten bij de bepalingen in het BBV, maar is voor wat de verwerking van mutaties betreft aangesloten bij de verwerkingswijze zoals het Handboek Financiële Verantwoording Archieven deze voorschrijft.

Schulden
Zowel de langlopende als de kortlopende schulden zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde. De langlopende schulden omvatten de langlopende geldleningen verminderd met de aflossingen voor het lopende boekjaar. De kortlopende schulden (looptijd korter dan 1 jaar) omvatten de crediteuren, de overlopende passiva en de aflossingen voor het komende boekjaar. Voor de classificatie van de schulden is gebruik gemaakt van de indeling volgens het Handboek Financiële Verantwoording Archieven. Hierbij is dus afgeweken van de specifieke indeling zoals het BBV die voorschrijft.

Geprognosticeerde balans en EMU saldo
De geprognosticeerde balans en EMU saldo zijn niet opgenomen in dit jaarverslag, omdat deze het inzicht niet ten goede komen.

Resultaatbepaling
Het resultaat wordt bepaald met inachtneming van de hierboven vermelde waarderingsgrondslagen.

7.5 Toelichting op de balansposten

ACTIVA	31-12-2021 €	31-12-2020 €
Materiële vaste activa		
Inventaris en bedrijfsinrichting		
Boekwaarde per 01-01	185.882	214.443
Bij: Investeringen met economisch nut	90.579	36.655
Af: Investeringen eenmalig gesubsidieerd in boekjaar		
Desinvestering in boekjaar		
Afschrijvingen	58.903	65.217
Boekwaarde per 31-12	**217.558**	**185.882**

Zie voor verloopoverzicht bijlage II MVA.

In 2021 is veel geïnvesteerd in ICT zaken: systemen, software, veiligheid, hybride en thuiswerkmogelijkheden. De gevolgen van corona maakten het belang hiervan duidelijk. Ten opzichte van de investeringsbegroting zijn er deels andere keuzes gemaakt (bijvoorbeeld niet investeren in netwerk en serverruimte, maar in de cloud) of uitgesteld (vervanging tapijt in pand).

De afschrijvingstermijnen van de MVA die gehanteerd worden zijn: inventaris en bedrijfsinrichting 10 jaar, IT/ICT 3-5 jaar, depotinrichting 15-25 jaar en inrichting publieksruimte 10 jaar.

	31-12-2021 €	31-12-2020 €
Vorderingen		
Uitzettingen in Rijks schatkist korter dan een jaar (BNG schatkist)	897.006	647.226
Debiteuren	117.492	12.242
Toegekende subsidie t.b.v. project Beurs Erfgoedtalent	6.840	6.840
Toegekende subsidie t.b.v. project Sake Elzinga	2.500	2.500
Toegekende subsidie t.b.v. project WOII	38.757	117.507
Toegekende subsidie t.b.v. project Leven in Assen tijdens de oorlog	1.369	-
Toegekende subsidie t.b.v. project Molukkers in Drenthe	5.000	-
	1.068.964	**786.316**

Uitzettingen in Rijks schatkist
In het kader van schatkistbankieren houdt het Drents Archief een rekening aan bij de BNG.

Debiteuren
Het saldo van de debiteuren is per eind 2021 hoger dan vorig jaar door het vooraf factureren van de diverse dienstverleningsovereenkomsten 2022 in het kader van e-depot.

Toegekende subsidie project Beurs Erfgoedtalent
Het Mondriaan Fonds heeft voor twee jaar (2020-2022) een beurs beschikbaar gesteld voor de opleiding van een Junior conservator. Van de toegezegde bijdrage dient nog € 6.840 te worden ontvangen. Eind 2021 heeft de conservator een nieuwe baan gevonden. We wachten op de definitieve beschikking van het Mondriaan Fonds.

Toegekende subsidie Tweede Wereldoorlog
Het project WO2 is in 2019 gestart. Een groot aantal organisaties heeft daarvoor een bijdrage toegezegd. De bijdragen van het Fonds voor Cultuurparticipatie en het Mondriaan Fonds moeten nog deels worden ontvangen.

	31-12-2021 €	31-12-2020 €
Liquide middelen		
Rabobank rekening courant	221.795	147.957
Rabobank spaarrekening	1	1
Kas	706	631
Kruisposten	-2	-
	222.500	**148.590**

Alle liquide middelen staan ter onmiddellijke beschikking, behalve de gelden bestemd vanuit het Drents Heraldisch College en de Drentse Cultuur Academie. Deze staan niet ter vrije beschikking.

Voor het Drents Archief gold tot 1 juli 2021 een drempelbedrag schatkistbankieren van € 250.000. Het gemiddeld bedrag per kwartaal welke is aangehouden buiten de schatkist bedraagt € 230.115. Per 1 juli 2021 is dit drempelbedrag verhoogd naar € 1.000.000.

	31-12-2021 €	31-12-2020 €
Overlopende activa		
Vooruitbetaalde kosten	38.270	35.008
	38.270	**35.008**

Vooruitbetaalde kosten
Dit zijn vooruitbetaalde contracten voor software, huur van kopieerapparaten, verzekeringen, hosting en licenties. Alle hebben betrekking op 2022.

Passiva

Algemene reserve	Saldo 1-1	Toe-voeging	Ont-trekking	Saldo 31-12
Algemene reserve	134.642		19.615	115.028
Bestemmings reserves				
Doorontwikkeling Drents Archief 3.0	72.033		9.089	62.944
				62.944

Algemene reserve
De algemene reserve is bedoeld om financiële tegenvallers te kunnen opvangen. Daarnaast kan de reserve dienen als financieel dekkingsmiddel voor besluiten die niet zijn opgenomen in de begroting en het meerjarenbeleidsplan.

Bestemmingsreserve doorontwikkeling Drents Archief 3.0
In 2011 is een bestemmingsreserve doorontwikkeling DA 3.0 gevormd. Het doel van deze reserve is de verdere doorontwikkeling en het up-to-date houden van de publieksfaciliteiten Drents Archief 3.0.
In 2021 is van deze reserve € 9.089 onttrokken voor verbetering van de website, het faciliteren van hybride vergaderen voor groepen en software voor het digitaal stukken halen uit het depot.

Foto: K&C

Voorzieningen	Saldo 1-1	Toe-voeging	Ont-trekking	Saldo 31-12
Project Verhaal van Drenthe	3.385			3.385
Project Sake Elzinga 40 jaar fotograaf	2.078	2.500	4.578	-
Project WOII	65.252	-	49.193	16.059
Beurs Erfgoedtalent	52.875		30.844	22.031
Project Professionalisering vrijwilligers	9.179	-	3.488	5.691
Project Molukkers in Drenthe		33.000	33.000	-
Project Leven in Assen tijdens de oorlog		27.376	14.721	12.656
Project Beeldmateriaal Mij van Weldadigheid		9.100		9.100
Project Provinciale fotodienst		20.000	20.000	-
Voorziening personele kosten	140.822		52.830	87.992
Voorziening groot onderhoud	458.449	145.000	258.991	344.458
	732.041	**236.976**	**467.645**	**501.372**

Het Verhaal van Drenthe
Dit betreft subsidie die is toegekend door de provincie Drenthe voor uitbreiding van *geheugenvandrenthe.nl* met het onderdeel Verhalen. Het merendeel hiervan is uitgevoerd. Vanwege coronamaatregelen is de verhalenwerf bij een aantal gemeenten uitgesteld.

Sake Elzinga, 40 jaar fotograaf
In 2019 is het Drents Archief gestart met het ontplooien van diverse activiteiten rondom het veertigjarig jubileum van topfotograaf Sake Elzinga. Door de provincie Drenthe, de gemeente Assen, het Prins Bernhard Cultuurfonds en het Claes van Gorcumfonds is hiervoor subsidie beschikbaar gesteld. In 2021 is het laatste deel van dit project opgeleverd met een webexpositie.

Tweede Wereldoorlog
In 2019 is gestart met het project WO2. Dit project bestaat uit diverse onderdelen, zoals diverse publieksactiviteiten, het produceren van twee podcasts, WO2 in 50 foto's en een vernieuwend educatieproject. Diverse organisaties en fondsen droegen hieraan bij. In 2021 is een groot deel van de kosten besteed aan de ontwikkeling van de hotspot WO2, de online onderzoeksgids WO2 en het educatieproject *Het Oorlogsdagboek van Drenthe*. De overige subsidies zullen in 2022 nog besteed worden aan de laatste verbeteringen van het educatieprogramma.

Beurs Erfgoedtalent
Het Mondriaan Fonds heeft een beurs beschikbaar gesteld voor de opleiding van een junior conservator. Deze bijdrage is toegekend voor twee jaar en loopt tot 7 april 2022. De conservator heeft eind 2021 een nieuwe baan gevonden. Het Mondriaan Fonds zal in 2022 met een definitieve afrekening komen ten aanzien van deze beurs.

Professionalisering erfgoedvrijwilligers
Afgelopen jaar zijn we gestart met het project *Professionalisering erfgoedvrijwilligers*. Hiervoor ontvingen we in 2020 een bedrag van het Mondriaan Fonds. Door de coronamaatregelen is dit project vertraagd. In 2022 zal het laatste bedrag aangewend worden voor de productie van een infomagazine voor de vrijwilligers.

Molukkers in Drenthe
In 2021 is subsidie ontvangen van de provincie Drenthe, de Emmaplein Foundation, het Prins Bernhard Cultuurfonds, het Rabofonds en het VSBfonds voor de uitvoering van het project Molukkers in Drenthe. Deze subsidie is in 2021 volledig aangewend.

Leven in Assen tijdens de oorlog
In 2021 is subsidie ontvangen van het Mondriaan Fonds voor het digitaliseren en ontsluiten van diverse bronnen die informatie geven over het dagelijkse leven in de oorlog in Assen. In 2022 zal het laatste deel van deze subsidie aangewend worden.

Beeldmateriaal Maatschappij van Weldadigheid
Door de provincie Drenthe is subsidie toegekend voor het inventariseren van het beeldmateriaal van de Maatschappij van Weldadigheid. Vanwege de coronamaatregelen was het materiaal pas in het najaar beschikbaar. Het tweede deel is pas in 2022 beschikbaar en het project zal dan verder uitgevoerd worden.

Provinciale fotodienst
In 2021 is subsidie ontvangen van de provincie Drenthe voor het eerste deel van het ontsluiten van het provinciaal fotoarchief. Dit bedrag is in 2021 aangewend.

Personele kosten
In 2020 is een arbeidstraject met een medewerker afgerond. Deze voorziening is getroffen om de kosten van de afgesloten overeenkomst en uitkeringen tot en met 2023 te kunnen dekken.

Groot onderhoud
Met ingang van 2019 is het onderhoud van het pand aan de Brink 1 te Assen overgedragen van Rijksvastgoedbeheer (RVB) aan het Drents Archief. Dit was eerst voor de duur van drie jaar. In 2021 is een evaluatie uitgevoerd met als uitkomst dat de overeenkomst per 1 januari 2023 wordt gecontinueerd. Door de overheveling is er een voorziening voor groot onderhoud getroffen. Het doel van deze voorziening is de kosten van het groot onderhoud evenredig over de jaren te kunnen verdelen. Aan deze voorziening ligt een meerjarenonderhoudsplanning ten grondslag.

Langlopende lening	**2021**	**2020**
Saldo 01-01	62.500	75.000
Bij: Aangetrokken leningen		
Af: Aflossingen	-12.500	-12.500
Saldo 31-12	**50.000**	**62.500**
Waarvan kortlopend deel	*12.500*	*12.500*

De lening is in 2005 afgesloten ter financiering van de aanschaf van verrijdbare depotstellingen en de noodzakelijke aanpassingen hiervoor. De looptijd is tot 2026. De rentelast van de vaste schulden van het afgelopen verslagjaar bedraagt € 2.291.

Kortlopende schulden	**31-12-2021 €**	**31-12-2020 €**
Crediteuren	377.430	129.384
Belastingen en premies	105.285	11.695
Rekening Courant DCA	6.678	13.730
Tegoeden Heraldisch College	8.354	8.354
Overlopende passiva	202.495	11.032
Aflossing lening	12.500	12.500
Saldo 31-12	**712.740**	**186.694**

Crediteuren
Een groot deel van de ICT investeringen en de verbouwing van het kaartendepot vonden plaats tegen het einde van het jaar. Dit zorgt voor een toename van de post crediteuren aan het einde van het verslagjaar.

Rekening Courant Drentse Cultuur Academie
De Drentse Cultuur Academie (DCA) is een gezamenlijk educatief programma van zeven instellingen. Dit programma wordt betaald en genoten door Kits Primair (11 basisscholen in Midden-Drenthe). Het Drents Archief is sinds 2018 penvoerder hiervan.

Rekening Courant Heraldisch College
In 2018 is de stichting Drents Heraldisch College (DHC) ontbonden. De eigendommen met verantwoordelijkheid voor het beheer daarvan zijn aan het Drents Archief overgedragen. De middelen zijn overgemaakt op de rekening van het Drents Archief.

Overlopende passiva
Deze post bevat onder andere omzet vanuit e-depot en zakelijke dienstverlening vooruit gefactureerd in 2021 die betrekking heeft op 2022. Daarnaast betreft het nog te betalen kosten die betrekking hebben op het verslagjaar. Hierbij gaat het om kosten van collectie en archieven, huisvesting, personeelskosten, publieksactiviteiten en accountantskosten.

Niet in de balans opgenomen verplichtingen
Er zijn meerjarige contracten afgesloten voor energie-inkoop, licentie-overeenkomsten voor software, leasecontracten voor kopieer- en printapparatuur en het huurcontract voor het pand te Assen tussen Rijksvastgoedbedrijf en Drents Archief.

Gebeurtenissen na balansdatum
Niet van toepassing.

7.6 Toelichting overzicht van baten en lasten

Met het overzicht van baten en lasten wordt de realisatie over 2021 samen met de begroting en de realisatie over het vorig jaar gepresenteerd.
Het saldo van baten en lasten wordt afgesloten met een positief resultaat van € 108.619. Van de in 2011 gevormde bestemmingsreserve voor kosten en investeringen in nieuwe functionele eisen in het kader van het Drents Archief 3.0 is in 2021 € 9.089 onttrokken. Na deze onttrekking resteert een positief resultaat van € 117.708.

Baten

Structurele baten

De structurele baten zijn hoger dan de begroting. Dit heeft onder andere te maken met de indexering van de bijdragen van het Rijk en de gemeente met 2,2%. Vanwege de effecten van corona was hier geen rekening mee gehouden. Daarnaast werd dit pas toegekend tegen het einde van het jaar. Ook de bijdragen voor de pilot 'het Drentse e-depot' waren hoger dan begroot. In de begroting was rekening gehouden met een algemene bijdrage inzake het e-depot. In 2021 is de pilot van start gegaan met de provincie Drenthe en de gemeenten Emmen en Meppel. In de loop van 2021 heeft de gemeente Borger-Odoorn zich hierbij aangesloten.

De gemeente Assen heeft ook in 2021 een bijdrage toegekend van € 25.000 vanwege de dienstverlening inzake de bouwdossiers van de gemeente.

De bijdrage van de provincie betreft zowel de subsidie voor culturele doelstellingen als de DVO voor archieftaken. In 2020 is een nieuwe DVO voor de jaren 2021-2024 afgesproken. Deze is inclusief prijsindexering voor de gehele periode. Deze was nog niet verwerkt in de begroting 2021.

Het Rijk heeft naast de reguliere bekostiging van de wettelijke taken € 133.000 beschikbaar gesteld voor opslag en beheer van digitale archieven (DTR-gelden). Deze middelen zijn met name ingezet voor de inrichting en implementatie van het Drentse e-depot. Daarnaast is er het afgelopen jaar geïnvesteerd (uren, upgrades) in ons collectiebeheersysteem.

Overige opbrengsten

De inkomsten uit collectiebeheer, publieksactiviteiten, historisch vergaderen, groepsbezoeken, aanvragen voor bouwvergunningen en educatie zijn lager dan begroot en vorig jaar. Dit zijn de effecten van corona waardoor we gedwongen waren veel activiteiten op dit vlak stil te leggen.

De opbrengsten uit zakelijke dienstverlening kwamen voort uit twee onderzoeken die gedaan zijn in opdracht van de gemeenten Assen en Meppel naar Joodse eigendommen. In de begroting was rekening gehouden met enkele andere dienstverleningsopdrachten, maar die zijn in 2021 niet doorgegaan.

De opbrengsten uit projecten zijn hoger dan vooraf begroot. Dit heeft te maken met het feit dat projectsubsidies niet in de begroting worden opgenomen, omdat deze bij het opstellen van de begroting nog niet (definitief) bekend zijn. Tegenover deze projectsubsidies staan directe kosten, salarislasten van tijdelijke medewerkers en salarislasten voor urenuitbreiding van parttime medewerkers. Dit betreft de projecten *Leven in Assen tijdens de oorlog, Molukkers in Drenthe, Beeldmateriaal Maatschappij van Weldadigheid, Provinciale fotocollectie, Sake Elzinga 40 jaar fotograaf, podcast Dorpsfabrieken, WO2, Beurs erfgoedtalent en Professionalisering erfgoedvrijwilligers.* Al deze projecten konden op veel financiële steun van diverse subsidieverstrekkers rekenen.

Lasten

Personeelskosten

De realisatie van vast personeel is lager dan begroot. In de begroting was formatie opgenomen die (deels) op andere onderdelen is ingezet, wat net als de latere invulling van vacatures zorgt voor enige financiële ruimte. Het aantrekken van nieuwe medewerkers voor vervangingsvacatures kostte meer tijd dan waarop gerekend was. Daarnaast zijn de reiskosten woon-werk lager door het vele thuiswerken. In 2021 is er opnieuw een onderhandelingsakkoord over de CAO Rijk gesloten. Dit betekende een eenmalige bruto uitkering en een eenmalige thuiswerkvergoeding in het kader van corona. Daarnaast was er een loonsverhoging van 2% per 1 juli 2021.

In 2020 is een voorziening voor personele kosten getroffen om de kosten van een arbeidstraject met een medewerker te kunnen dekkken. Herijking van deze voorziening zorgde voor een gedeeltelijke vrijval van deze kosten.

De tijdelijke salarissen zijn hoger dan begroot en vorig jaar. Er is extra personele inzet toegevoegd aan het project e-depot om het projectteam op sterkte te brengen. Ook worden er medewerkers ingezet voor het beheer en de toegankelijkheid van digitale rijksarchieven. Tevens zijn hier de kosten van medewerkers voor verschillende projecten en externe opdrachten opgenomen. Hier tegenover staan (project)opbrengsten. Ook zijn er op deze post medewerkers ingezet voor het opvangen van ziekte.

De overige personeelskosten zijn conform begroting. Vanwege de coronamaatregelen zijn zowel de scholingskosten als de reis- en onkosten van vrijwilligers lager dan begroot. Een deel van de geplande opleidingen kon niet doorgaan. En ook de vrijwilligers konden in 2021 nauwelijks ingezet worden voor bijvoorbeeld publieksactiviteiten en educatielessen, omdat die niet door gingen.
Deze financiële ruimte is gecompenseerd door extra medische kosten voor het inzetten van reïntegratietrajecten voor een zieke medewerker.

Publicatie bezoldiging topfunctionarissen

Op grond van de wet Normering bezoldiging topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector (WNT) dienen publieke organisaties de inkomens van haar topfunctionarissen te publiceren. Hierna volgt het overzicht (over 2021 en 2020) van het inkomen van de directeur en de vacatieregeling van het Dagelijks en Algemeen Bestuur.

C.M. Rodenburg, directeur

	Duur dienstverband	Omvang dienstverband	Beloning	Belastbare kosten-vergoeding	Voorziening betaalbaar op termijn (pensioenpremie)	Beëindigings-uitkering	Jaar beëindiging
2021	onbepaald	Fulltime	€ 108.626	€ 209	€ 21.142	€ 0	n.v.t.
2020	onbepaald	Fulltime	€ 112.251	€ 457	€ 20.032	€ 0	n.v.t.

Bestuursleden Dagelijks en Algemeen Bestuur Kalenderjaar 2021

Naam	Beloning	Belastbare kosten-vergoeding	Belastbare reiskosten	Overige belastbare kostenvergoeding	Termijn
M.J.M. Hoogeveen	€ 0	€ 2.438	€ 0	€ 0	
J. Seton	€ 0				
B. Bergsma	€ 0				
M.L.J. Out	€ 0				
H. Hartog	€ 0	€ 620	€ 0	€ 0	vanaf 7 april 2021
J.J. Jonkman	€ 0				tot 27 januari 2021

De bestuursleden ontvangen een vacatievergoeding conform het vacatiegeldenbesluit van het Drents Archief. Conform dit besluit heeft de voorzitter/ rijksbestuurder en één bestuurslid respectievelijk € 201,50 en € 155 per bijgewoonde vergadering ontvangen. Deze bezoldiging is aangevuld met een reiskostenvergoeding. De overige bestuursleden maken geen gebruik van de vacatieregeling.

Bestuursleden Dagelijks en Algemeen Bestuur Kalenderjaar 2020

Naam	Beloning	Belastbare kosten-vergoeding	Belastbare reiskosten	Overige belastbare kostenvergoeding	Termijn
M.J.M. Hoogeveen	€ 0	€ 2.418	€ 180	€ 211	
J. Seton	€ 0				
B. Bergsma	€ 0				vanaf 22 januari 2020
M.L.J. Out	€ 0				vanaf 8 april 2020
J.J. Jonkman	€ 0				

Directe kosten

De kosten van collectie en archieven zijn hoger dan begroot. De kosten van beheersoftware MAIS-Flexis zijn sinds vorig jaar gestegen door enkele benodigde aanpassingen in de software voor het thuiswerken. Daarnaast is in 2021 een onderhoudscontract afgesloten voor de in 2020 aangeschafte scanners. Ook de kosten hiervan waren niet in de begroting opgenomen. Ook de kosten van diverse lidmaatschappen zijn gestegen.

De kosten van digitale diensten zijn lager dan begroot. In de begroting is de extra bijdrage die beschikbaar is gesteld voor de Digitale Taken van het Rijk (DTR) voor materiële kosten opgenomen. Deze is bedoeld voor inzet van digitale systemen. In 2021 is in het kader van de pilot '*Het Drentse e-depot*' een e-depot systeem aangeschaft en geïmplementeerd. Dit is gestart vanaf mei, waardoor de kosten niet volledig op het verslagjaar drukken en er ruimte ten opzichte van de begroting overblijft.

De kosten van publieksactiviteiten zoals communicatie, marketing, educatie en groepsbezoeken zijn lager dan begroot vanwege het wegvallen van veel activiteiten door corona.

De kosten van de diverse projecten zijn hoger dan begroot. Ten tijde van het opstellen van de begroting zijn de projecten en de kosten meestal nog niet (definitief) bekend. Hier tegenover staan de subsidies voor deze projecten.

Aan de doorontwikkeling Drents Archief 3.0 is minder besteed dan vooraf begroot. Dit is gebruikt om de digitale zichtbaarheid en vindbaarheid via de website *drentsarchief.nl* te verbeteren. Daarnaast zijn er kosten gemaakt om het hybride vergaderen voor groepen te kunnen faciliteren en is er hard- en software aangeschaft voor het digitaal stukken halen uit het depot. Deze kosten worden onttrokken aan de bestemmingsreserve.

Indirecte kosten

De huisvestingskosten zijn lager dan begroot. De kosten van onderhoud aan gebouw en installaties zijn in de begroting te hoog ingeschat.

De dotatie aan de voorziening voor groot onderhoud is lager dan begroot. Het meerjarenonderhoudsplan is in 2021 opnieuw herijkt, waardoor de jaarlijkse dotatie naar beneden bijgesteld kon worden. In het najaar is gestart met de verbouwing van het kaartendepot. De kosten hiervan worden rechtstreeks ten laste van de voorziening gebracht.

De kosten van ICT zijn hoger dan begroot. In 2021 zijn de nodige investeringen en aanpassingen op IT vlak gedaan. Er is geïnvesteerd in veiligheid van systemen, de overgang naar Microsoft Office 365, digitaal werken, het beter faciliteren van thuiswerken, de inrichting van flexibele werkplekken en hybride vergaderen. Deze kosten waren niet begroot, maar komen deels in de plaats van andere ICT investeringen, die hierna niet meer noodzakelijk zijn.

De organisatiekosten zijn hoger dan begroot. Dit heeft met name te maken met de start van het Drentse e-depot. Bij de implementatie en inrichting van het systeem is externe expertise ingehuurd. Daarnaast waren er extra kosten door inhuur van (juridisch) advies inzake personeelszaken. Daarentegen is het corona-effect bij de organisatiekosten zichtbaar door minder kosten van dienstreizen, drukwerk en lagere kantinekosten.

De kapitaallasten zijn lager dan begroot. Enkele investeringen (2020 en 2021) die gepland waren voor de Digilounge, de educatieruimte en het aantrekkelijker maken van de entree voor bezoekers zijn uitgesteld vanwege corona. De ICT investeringen zijn wel doorgegaan, maar pas in het najaar uitgevoerd, waardoor dit weinig op de kapitaallasten drukt.

Diverse baten en lasten
Deze post is conform begroting.

HOOFDSTUK 8

OVERIGE GEGEVENS

8.1 Voorstel tot bestemming resultaat over 2021

Het resultaat voor bestemming is € 108.619 positief. Conform eerdere besluitvorming worden de kosten van de doorontwikkeling Drents Archief 3.0 ad. € 9.089 onttrokken aan de bestemmingsreserve Doorontwikkeling Drents Archief 3.0. Na bestemming is het resultaat positief € 117.708.

Het voorstel is om € 75.000 van dit resultaat toe te voegen aan de Bestemmingsreserve Doorontwikkeling Drents Archief 3.0. Dit bedrag zal gebruikt worden voor aanpassingen in de publieksruimte, zoals de entree en de kloostergang. Daarnaast moeten de educatieschermen in de Studio vernieuwd worden. Ook de Educatieruimte is na twaalf jaar intensief gebruik toe aan een update.
Het resterende bedrag ad. € 42.708 zal toegevoegd worden aan de algemene reserve.

8.2 Verklaring algemeen bestuur

Hiermee verklaart het algemeen bestuur van het Regionaal Historisch Centrum Drents Archief te Assen dat de jaarrekening over de periode van 1 januari 2021 tot en met 31 december 2021 van genoemde Gemeenschappelijke Regeling is opgemaakt in overeenstemming met de ter zake vastgestelde richtlijnen.

Aldus vastgesteld in de vergadering van het algemeen bestuur op 6 juli 2022.

Handtekening voorzitter

.....

Handtekening directeur

.....

8.3 Controleverklaring accountant

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Afier auditors

Handelsweg 16D
9482 WE Tynaarlo
Postbus 67
9480 AB Vries

Aan: het bestuur van Regionaal Historisch Centrum (RHC) Drents Archief

Verklaring betreffende de jaarrekening
Wij hebben de jaarstukken 2021 op de pagina's 24 tot en met 46 van Regionaal Historisch Centrum (RHC) Drents Archief te Assen gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2021 als van de activa en passiva van Regionaal Historisch Centrum (RHC) Drents Archief op 31 december 2021 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en Handboek financiële verantwoording archieven en zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2021 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en relevante wet- en regelgeving.

De jaarrekening bestaat uit:
1. de balans per 31 december 2021;
2. het overzicht van baten en lasten over 2021;
3. de resultatenanalyse 2021;
4. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en de toelichting op de balans en baten en lasten.

De basis voor ons oordeel
Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2021 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Regionaal Historisch Centrum (RHC) Drents Archief zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland.

Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.
Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd
In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2021 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Materialiteit
De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2021. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

B. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het jaarverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag, in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur en algemeen bestuur voor de jaarrekening

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording. Het dagelijks bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder het Handboek financiële verantwoording archieven.

In dit kader is het dagelijks bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het dagelijks bestuur afwegen of de financiële positie voldoende is om de gemeenschappelijke regeling in staat te stellen de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen. Het dagelijks bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeenschappelijke regeling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het Controleprotocol WNT 2021, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude en dat baten en lasten alsmede de balansmutaties als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen;
- het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het dagelijks bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het dagelijks bestuur gehanteerde afweging dat de gemeenschappelijke regeling in staat is de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de gemeenschappelijke regeling haar financiële risico's kan opvangen. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de gemeenschappelijke regeling de financiële risico's niet kan opvangen;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met het algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan het bestuur dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met het bestuur over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Tynaarlo, 7 april 2022

Afier Auditors B.V.
De heer drs. P. Klein RA

HOOFDSTUK 9

BIJLAGEN

Bijlage I

Kwantitatieve gegevens
Drents Archief

	2021 realisatie		2020 realisatie		2019 realisatie	
I Algemeen						
Bruto vloeroppervlakte (in m²)		3.177		3.177		3.177
II Personeel	**aantal**	**fte**	**aantal**	**fte**	**aantal**	**fte**
Medewerkers formatief	25	19,82	25	19,83	25	20,04
Projectmedewerkers (tijdelijk)	7	3,84	7	3,43	7	2,6
Vrijwilligers/stagiairs	30		49		50	
Thuiswerkende vrijwilligers	8		2		2	
III Collectiebeheer						
Depotcapaciteit (in m¹)		9.400		9.400		9.400
Depot Hoogkerk (in m¹)		932		932		932
Archiefcollecties:						
Rijkscollectie (incl. particulier archief) (in m¹)		8.600		8.600		8.600
Provinciale Collectie (in m¹)		1.240		1.240		1.240
Collectie gemeente Assen (in m¹)		826		826		751
Kaarten (aantallen)		12.000		12.000		12.000
Charters (aantallen)		3.500		3.500		3.500
Zegels (aantallen)		12.000		12.000		12.000
Krantenleggers (aantallen)		2.197		2.197		2.197
Foto's Drents Archief en provincie (aantallen)		1.225.000		1.212.000		712.000
Foto's digitaal ontsloten (aantallen)		199.427		187.648		185.364
Digitale records Alledrenten		5.851.390		5.835.916		3.027.261
Scans offline (Digilounge)		754.316		754.316		754.316
Scans online		5.014.552		3.185.225		3.081.215
IV Individuele dienstverlening						
Werkplekken Studiezaal/Digilounge		8 en 15		8 en 15		8 en 15
Zitplekken Digilounge		10		10		10
Openingsuren Studiezaal p/wk		22,5		24		24
Bezoeken Digilounge		1.114		1.061		3.804
Bezoeken Studiezaal		237		221		511
Aanvragen Studiezaal		3.861		4.626		5.598
Uitleningen bibliotheek		876		647		1.303
Inlichtingen (mail/telefoon/chat)		3.576		3.974		2.693

	2021 realisatie		2020 realisatie		2019 realisatie	
V Activiteiten publieksgroepen	**aantal**	**deelnemers/ oplage**	**aantal**	**deelnemers/ oplage**	**aantal**	**deelnemers/ oplage**
Groepsbezoek	0	0	19	476	36	865
Historisch vergaderen	10	134	15	273	62	1.035
Bezoek van scholen		1.402		2.660		7.501
Nieuwsbrief Drents Archief	6		8	1.820	10	1.780
E-depot Nieuwsbrief	3					
Persberichten algemene publicaties	13		22		43	
Flyers en folders algemene publicaties	0	0	0	0	7	45.000
Drentse Geschiedenis Quiz	1	160.000	1	160.000	1	160.000
Diverse publieksactiviteiten		220	3	577	41	3.536
VI Digitale diensten						
Bezoeken www.allekolonisten.nl		28.242		19.497		15.325
Bezoeken www.alledrenten.nl		195.771		254.694		262.692
Zoekvragen www.wiewaswie.nl		216.995		249.980		221.100
Bezoeken www.drentsarchief.nl		223.414		197.267		162.523
Bezoeken www.geheugenvandrenthe.nl		165.156		188.452		171.148
Zoekvragen www.archieven.nl		251.425		251.697		200.708
Weergaven YouTube		146.376		185.600		151.688
YouTube abonnees		2.129		1.899		1.602
Followers Twitter		3.744		3.674		3.653
Fans Facebook		4.808		3.567		2.463
Totaal bereik Facebook		1.861.704		1.050.326		409.876
Followers Instagram		1.549		1.314		901
Totaal bereik Instagram		150.692		115.625		
Followers LinkedIn		966		735		

Bijlage II

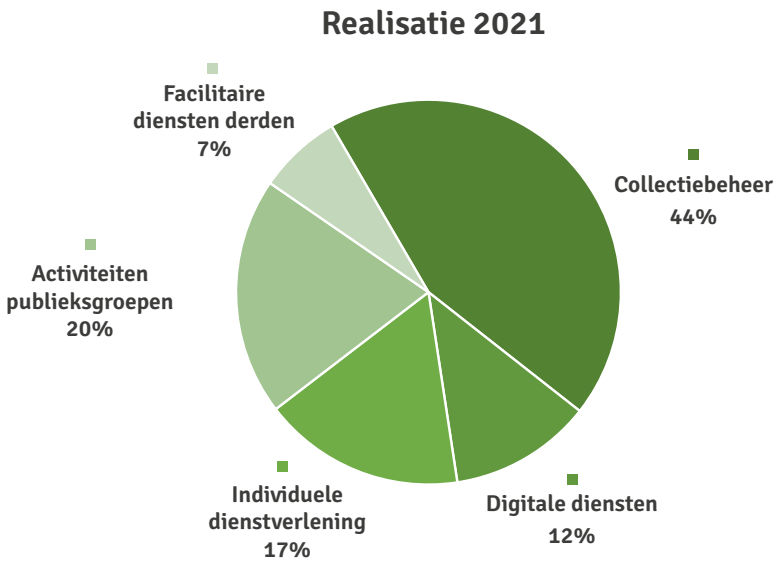
Verloop materiële vaste activa
per 31 december 2021

ACTIVA	Boekwaarde 1 jan. 2021	Investering in boekjaar	Afschrijving in boekjaar	Boekwaarde 31-12-2021
IT / ICT - 5 jaar	66.888	90.579	31.698	125.769
IT / ICT - 10 jaar	35.739		3.666	32.073
Inventaris	15.671		8.701	6.970
Inrichting publieksruimte	8.594		1.632	6.962
Depotinrichting	58.992		13.205	45.787
	185.882	**90.579**	**58.903**	**217.558**

Bijlage III

Kostenverdeelstaat
2021

	Uren gepland	Uren gerealiseerd	Directe kosten	Directe opbrengsten	Personele kosten	Huisvesting kosten	Organisatie/ IT en Kapitaal kosten	Totaal kosten	Percentage
I Collectiebeheer	8.695	9.023	66.746	-5.475	633.145	302.584	89.355	1.068.355	44%
II Digitale diensten	1.554	2.450	68.695	-	171.882	25.215	24.257	290.050	12%
III Individuele dienstverlening	3.772	3.867	13.769	-10.494	271.313	100.861	38.290	413.740	17%
IV Activiteiten publieksgroepen	6.035	5.426	13.589	-5.031	380.756	50.431	53.735	493.480	20%
V Facilitaire diensten derden	3.535	2.796	123.912	-196.724	196.195	25.215	27.689	176.287	7%
							TOTAAL KOSTEN	**2.459.911**	**100%**

Bijlage IV

Beleidsindicatoren
Taakveld: Overhead

	2021	2020
Totale formatie begroot	22,3	21,8
Totale bezetting (31-12)	22,8	23,3
Aantal medewerkers (31-12)	32	32
Medewerkers met tijdelijk dienstverband (31-12)	3	3,6
Medewerkers met vast dienstverband (31-12)	19,8	19,7
Totale apparaatskosten	€ 767.632	€ 727.304
Externe inhuur (totaal kosten)	€ 276.241	€ 194.217
Externe inhuur (% loonsom)	17%	11%
Totale overhead	30%	27%
Overheadkosten	€ 796.123	€ 765.931

Dit zijn de beleidsindicatoren voor de totale GR.

DRENTS
ARCHIEF